

ХОЛМІСЬКА ЗЕМЛЯ

<p>РЕДАЦІЯ: Кривий, Олександрів 7. Тел. 104-81.</p> <p>АДМІНІСТРАЦІЯ: Кривий, Райхштрассе 34. Тел. 230-38.</p>	<p>ТИЖНЕВИК „Cholmer Land“ Wochenausgabe SCHRIFFLEITUNG: Krakau, Orzeszkowagasse 7. — Fernruf 104-81 VERWALTUNG: Reichstrasse 34. — Fernruf 230-39, 146-42</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Чвeртърiчно — 3,50 зл. пiврiчно . . . 7.— зл.</p> <p>Цiна прим. 30 сот.</p>
--	---	--

„Добрий вечiр тобі,

Минуло майже 15 лiт, як замочило на Холмiській Землi українське друковане слово. І ось Провiдник заохотило, щоб озвалось воно знову в тому рiзному часi, коли вiдходить в румовища старе, а повстає на його мiсце нове життя. Не слiпий хiба припадок, що задуває це слово з Данилової столiци саме в той час, як одлiчним прадiдським значенням славитимуть українцi-холмичани в своїх кодачках „Бога Предвiчного“, „Слово-Отчеє“, що „взяло на ся тiло“. Зворушливi думки й порiвняння тиснуть при цiй полдi до голови і серця.

Довгими тисячолiттями, ген аж з сивої давнини поганських часiв починаючи, та пiзніше догi еки через свiтло вiри Христової рiзбалася душа нашого народу, формувалася його свiтогляд, росло почуття моралi, права і сили. В гармонiйну цiлiсть спелися зiрування „Дажбогових убогi“, як називали себе наші предки за поганських часiв, а наукою нової вiри христiянської, яка повчала їх, що з народженням Бога — Слова дано право й зручницю у ймi Його „Сивими Божими названiями“. Величчя ймi сповiданнiями людською істотою з Вишню Вишню Істотою була близька і зрозумiла прадкам нашим, славним русинам — народом книжних воiн та хiлборобiв-господарiв.

У свiдомостi цiбi думки корiнилися і з неї виростало почуття власної гiлности українця, одлiчного господаря батьківської землi, носія осiбно хiлборобської традицiї і культури. Народнi значення, побут, поезiя, пiснi перекликали великою любовю до працi „Пана господаря“, високою пошанною до його особи. Особливо в свiтотичних обиходах та значних рiзвничих чересовно йтково проходили почесна ролл Пана Господаря. Во ж цi свiта в чрочистим переглядом здобуткiв його хiлборобської працi за минулий рiк та заповiдаюди нових досягнень та рiк майбутнiй. Тому-то в повних поетичних образах рiзвничих кодачках та шедриках наших почесне мiсце займає „Ясен мiсць, вiдчi господар“. Оце вiд вiкiв звiрненнє почуття власної гiлности було, є і буде найкращою примочкою нашого народу, в перше й основи його — власної гiлности.

Та не в вiчi часi і не в цих змiстах наших історiя сприймла артозом цього почуття і не всі верстви народу одинаково його пашкали. Чуже пашування, вiкова зневага, та недолі, розклада-

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

„ОЙ, ВИДИТЬ БОГ, ВИДИТЬ ТВОРЕЦЬ, ЩО МИР ПОГИБАЄ АРХАНГЕЛА ГАБРИЛА В НАЗАРЕТ ПОСИЛАЄ.“

Готуйте шляхи Господеві!

Як ісара, під попелом вагри забута,
У душах неспавних жерела надія.
І туго будила, бо важко так бути
У вiчнiм чеканi, чи прийдє Месiя.

На небi — зорi свiтанкової свiтло;
І нiч вiе користь до яєних стiп днєй.
Ось який Предтеча Нового Завiту:
— „Готуйте шляхи Господевi!“

Як вiтер березу — рвав душi їх сумнiв;
— „А може не прийде? Кудию? Та й звiдки?“
І думав Претеча: „Цє — збудени в труннi!
Цє — птахи, що гинуть в вiдлiчненiй клiтцi.“

„Не мисльте, що прийде Месiя шляхами,
Якi ви втопали до свого Ваала!
Завоює той дороги — з неспавних пшани
За брамами хат душоуби чекати.“

„Назустріч виходьте звеличєнi вiрi
В оланє і величєх Господнiх призначєнє.
І серце розкритє гарячє і ширє —
Месiя ж не можна стрiчати iначє!

Назустріч виходьте! Як браття, в любовi
Як голуби чистi і сильнi, як леви.
Месiя входить для свiту обнови —
Готуйте ж шляхи Господевi!“ *Я. Заремба.*

юлиць зворило душу, зитровлювало з неї і те почуття, намагання змiстi з його заштити новi реальнiчi думки, форми звичи, звички, в українцiх, полувта мiстечковостi свого рiзного, накупивши пiслятупи чи настiпством чуже суцiлє, як шось вище, сфальшувати та викривити те, чого

зидерти з душі народньої не дасться, ось до чого у всі часи змагали чужинцi, що панували дебуд в Україні, а перш за все на її окрайнiй Холмській Землi. Ці слiди чужинської неволi на кожнiму крiпцi зустріємо ми по сьогодні на нiшi Холмщини у життi збiрному як і у постатi Дидиц. Не час і не мiсце тут

Пане Господарію!...

розводитись широко на що те му. Не будемо досiждувати, як глибоко сягнули ті розкладовi впливи. Історiя останнiх лiт показує, що морального хребта народу, нi його духа вони не зломали.

Колi впади дута неволi, на рiд з азналом кинува до вiдбудови свого життя у найтужчiх умовинах воєнного часу і пои всіх трудюшачх вперто розпочату працю веде. Але чи всі до цієї працi стали так, як дбали господарi своєї землi. Скільки то одинач з-помiж українцiв-холмчан стоїть осторонь уєскої національної громадської працi, або чепеню їй пригладуємись, бо вi викривили вiдмовляючєсь від національної спiльноти. Скільки то є ще квалифікованих iнтелiгентiвських сил: лiкарiв, правникiв, iнженерiв холмцiв-українцiв, що спокiбно сидять на етнографiчно польських землях, вичiнуючи чогось, та все знаходчи виправданнє, чому не несуть свого звiання і працi на рiдну Холмщину. А скільки тут на мiсцi таких вiбнi iнтелiгентiв-хитрунцiв, що радi були б носити при собі по дiв, а може і три вилки своєї національної приналежности на кожний випадок і потребу. В порiвнiнні до тих людей, переважно з мiста, наші селяни в бiльшостi можуть уявлятися за елемент національно твердий і вироблений.

Випадки останнiх лiт не раз давали приклад, колi в обставинах дуже складних, часто драматичних, не звiдаючи на промисловiну роботу чи поставу пожитковi йому елементi, наше селянство не вирiшало нi свого національного мейнi нi вiдповiдальности за національно-громадське рiшення.

Ми певнi, що на гiлнi національнєй постави остаточно мейнi все буде вiзведено ошiнє на своїмi і чужинцi. До цих власне селян-господарiв, вiкочiнних носiїв наших традицiй, що через ул хуртовини в додi і надолi зберегали до наших часiв незатерте українське обличчє старої княжої Холмщини, незлому волю її свiтi до власного вiльного національного життя, що в вiдлiчненiх хилннцях пам'ятають про гiлність свою і народу свого — до них уєлє звертаючись в перших рiзвничих вiдповiльному тижненику і рiзвничiй привiтот, що думє тепер по всiй широкiй українській землi.

Добрий вечiр Тобi!
Панє — Господарю, Радуйся!
В. Солоний.

Різдво і війна

З нагоди Різдвяних свят мід-др Гебельс промовив у радіо до німців усього світу. Він мовив таким чином: «Добра віздата, аде це війна витривалість». Згадуючи про ція тія війни мід Гебельс зазначив: «Через бо ротьбу і пришло до перемоги і миру».

В латинській Святий-Венер промовив до французів маршал Петес, ретент Адаірціана Гортіа до мільярів а зокрема до війська на східному фронті а в сподіваний промовив до Писа до словачького народу. Всі вони наплекували свої народи до жертви, необхідної для перемоги. Вони приїде, коли народи натмууть терпелівість, віру, відвагу, витривалість, коли вони будуть сильні духом і непохитні характером!

В Турції відбувалися тільки місцеві боєві дії. Через стрілко-снаряди і прямих атак німецьких легіунів, ворог зазнав величезні втрати у людському а залізничному матеріалі а всього роду зброї.

У вестірній годівних 29 грудня девні британські літаки скинули оброби розпінні бомби над західно-німецькою територією, що спричинили незначні шкоди в будинках.

У Канаді легкі німецькі боєві літаки затопили стейжій човен а бомбами воборозили адецькі вантажні військові судни одної пристані на атлантичному пілешному побережжі. При цьому а повітряних боях збито два ворожі літаки.

Як оповіщено надзвичайним повідомленням, німецький підводні човни й далі завязали пере-сидували розпорозений нехобити розбитого біля Азорів конвою а затопили ще 4 кораблі на 21 тисяч тонн. Таким чином досі а нього конвою знищено всіх разом 19 кораблів на 106 тисяч тонн.

Крім цього наші підводні човни на інших волах пілнічного а пілденного Атлантичного океану затопили 16 кораблів загальної містоти 79.300 тон. Таким робом підводні човни, крім учора оповіщених успіхів, знову пісали на дво моря 19 ворожих кораблів на 100.300 тон.

Після одного року війни

(Огляд воєнних подій за 1942-ий рік).

1942-ий рік поза нами. Він уже відійшов до історії. Разом з ним перейшли до історії також і всі воєнні і політичні події того часу, що тепер уже виділяються ним гострими короткості. Ми мучу, а разом з ним відійшли а зинули, а частинно й а зобу-туть, всі труди, журби і терпіння, що виповняли життя кожно-го а нас зупрозова тих 12-ох місяців минулого року. Як це все тоді довго тривало, як ми

нерас бажали, щоб воєнні події розгорзалися скорше, щоб світ зарешті раз дочекався справ-длившого і крадного миру! Коли ж, коли примо і ця жалка війна, так само говоритимемо: — а все ж воно скоро перейшло! Отже а надією і вірою, що все, навіть найгірше, мине, прощасмо старій рік і зустрі-часмо новий 1943-ий рік. Він напевно не буде легким, аде і вог таксамо скоро примо, аде і вог попередили.

Згальнений огляд

Сьогодні на порозі нового року варто оглянутися трохи себе, щоб собі пригадати головні воєно-політичні події минулого року.

Ворожому 1941-ого року війна обхопила всі головні світові політичні сили, що досі ще сто-ляють осторожно: більшовизми (22. VI), Японія і Злучені Штати Північної Америки (8. VII). Тоді війна з європейської стала в ділюсному значенні всесвітньою.

Рік 1942-ий був уже роком воєнних змагань на суходолі а в морях майже всієї земної кулі.

Головний їх аніслід вказав так зявувати: а 1942-ому році Німеччина разом зі своїми союзниками довела до того, що а Південь опинилася майже вся Европа за впливом Москви-Пекіна. Як рік 1941-ий був роком боротьби а більшовизмом, що вяржував надломом на Європу, так 1942 рік приніс прогнанні більшовізмів далеко на Схід до Волги.

Впродовж 1942 р. зминувся до так само непохитна німецька оборона на Заході. Всі спроби англізців а американизів напасті на західні побережжя Європи не адалася. Німеччина побудувала а сторожі Європи від заходу такі твердині і поставила такі війська, що наш суходол ділюсно перемінився а озброєний табор — в «Європейське твердило».

Це перший аніслід воєнних подій на європейському континенті а 1942-ий рік.

Воєнні події 1942 року при-несли також Японії величезні пере-рози над Злученими Штатами Північної Америки та Англією. У їх аніслід б'ї всі великодержавні мусіли анізціти а Південно-східної Азії. Два Злучені Штати Північної Америки не ризикували з позицію втра-тити давнього значення а тія частині світу, аде Англія а сильний удар у її дотеперішню колоніальну могутність.

Східне азійський воєнний фронт на морі і на суходолі від-тиснув туди значну частину ан-гайських а американизів збройних сил, що знову було обрештеном над Німеччинам та Італію. Крім того поширився війна на азійські простори не до-зволити Англії й Америці по-магати більшовізмів доставляти воєнні матеріали так, як вони це могли були а робити, коли б не мали боротьби а Японією.

Німецькі підводні човни, о-панували а 1942 р. не тільки морські простори від Ледового моря на Пілноту аж до Капшта-та на Півдлі, але також воли перед північно-американськими побережжями. Через те Злучені Штати Північної Америки практично втратили можливість вдер-тись на Європу і так помагати воєнним доставляти Англії а більшовізмів, як собі тоді воли бажали і як то вони зиняли їх воєніе положення.

Дальшим наслідком того, що Америка не має безосторедно-го доступу до Європи став її

зплат на Французьку Пілноту Африку. Він це раз зиняв, що теперішня війна поволі пере-мінялася з війни між народами на війну між поодинокими суходолами між Європою і Амери-кою. Аніслід американо-ан-гайських військ у Північній Африці має бути аступом до атаки на Європу. У ділюсній війна адецькі незалежні ча-стини Франції (11. XII) і Кор-сіку а опісля Туніс у Північній Африці.

Противбольшевський фронт

Після великих перемог літом і осінню 1941 р., коли майже вся Україна звільнилася а больше-визмський армія і коли німецькі а союзні війська окупували Петербург а стали відходити від сходу Москви, прийшла важа агода. Такої зими вже не памя-тали в Росії від більше як 100 літ. Морози по 45—50 градусів були ачичайними явищами. У тих умовах німецька армія прийняла свій пробіл, завяла оборонні становища і воно ану-аж до весни перебула а величезні аде успішних оборонних боїв.

З весною 1942 р. німецькі війська перейшли до наступу. Перший їх удар довів до зайняття Керчу (16. V). Другий робили головні сили маршала Тимошен-ко під Харковом (17—30. V.), третій рішав про увалок Севастополя (4. VII) і про опану-вання цілого Криму. Опісля ні-мецькі війська, проломивши 3. VII. м. большевизмський фронт на просторі 300 км. перейшли Доноєм, зайняли простори між Доном і Доном а захопили на півночі Ворошик (7. VII) на півдні Ростів (звинь ліній). Пілсь того в німецьких руках о-панився весь Доноський би-сей, а його багатими копаль-нями і великими фабриками.

У дальшому поході німці зайняли велике коїно Дову і адалири а початком вересня до Сталіград а до Волгою. Рішочасно інші німецькі армії пішли на південь від Ростова і за-водали вже в серпні камішич-ні простори аде на східі і пів- (Продовження на стор. 12-й)

У просторі Нової Британії і групи Соломонових островів, аніслід разом 905 атлантських літаків. Підводні човни Японії і решта морських збройних сил, що опанували бас Австралії, достали величезні успіхи знищенням атлантських шхалів сполучення з турбуванням звільня. Стейжій підводні човни затопили біля Садіюю одні воєнні корабель. У червні загинували Дан Гарбу і Мілдер а передислому на шхалу до Мідлей американизів «Фрідлендер». При цьому японська флота атра-дила одні атлантиски а 35 літаків. Інші атлантиски а один кружаль ажно пошкоджені. З другого ж боку аніслід американизів атлантиски «Юрктан», одні кружаль, одні підводні човни а 160 літаків. Американизів атлантиски «Інтерпріс» пошкоджені і зруйнована військова споруда на Мідлей. 7 і червня зайняли містечкові Сікса й Ату на західних Аляутках. Аляутський протекстуаль флота відіала у спідній аде сухопутними ані-зливани.

Японські підводні човни пошкодили азійські торговельні кораблі а обстреляли базис на по-бережжі американського континенту. З початком червня японська флота провела великий морсь-ний бій на Коралловому морі. Могутні коїлопана-ніло-американська флота а супроводі більш ніж 4-ох транспортних кораблів повели проти-аступати на ті острови і групи Соломонових островів, що зиняли найбільше на південь, далі

на Туагі і Гвалдальверн. Від 7 по 9 серпня ані-зливні аступна флота ажно атакували азійські збройні сили. Разом затоплено 35 азійських одишків. Японські втрати — 21 літаків. Крім цього, деяко пошкоджені 2 кружаль. Тимчасом а-лявля проходила аніслід на Туагі і Гвалдальверн, аде від того часу відбулася ціла низка морських боїв, більшого ж меншого значіння. Японській флоту піділа атаку аніло-американських на-силів флоти а сгал 200 людей, послелу на острів Мікен а групу островів Даклаверн. 21 серпня в добулас друга битва біля Соломонових островів, аде затоплено 22 азійські воєні кораблі, вклю-чили а північно-американськими атлантиском «Дос», а 3 кружаль і пошкоджені багато інших одишків-включено а лінійних кораблях і атлантиском. Алявля втратили 519 літаків. Японська флота атрапля при цьому 2 атлантиски, 2 вичильня, одні підводні човни, 5 транспортних кораблі а 135 літаків.

На захіщення свого зрідомлення аде Шхала адала підступні атакі азійської флоти від во-бути війни. Отже затоплено 11 азійських кораблів, 11 атлантиски, 46 кружаль, 49 азійських човнів а 99 підводні човни. Загальний утиск сівте 1,1 міліон тонн. Це дає 3094 тонні американизів, азійської аде громадської воєної флоти.

Крім цього затоплено 84 азійські воєні ко-раблі меншого тонажу.

Пошкоджено 9 азійських кораблів, 4 атлантиски, 19 кружаль, 33 азійських, 60 підводних човнів а 39 менших воєнних кораблів. Зробуно 9 ворожих воєнних кораблів. Наслідком дії японських морських сил азійська торговельна флота атра-тила 424 кораблі, вистоти 2,27 міліон тонн. Зробу-но 503 азійські торговельні кораблі, загальною містото 220.000 тон.

Збито або зиняно 3.850 азійських літаків. Японські втрати у воєнних кораблях — це одні азійські корабель, 3 атлантиски, 4 кружаль, 15 підвильня, 9 підводних човнів а 20 менших воєнних корабель. Пропало 65 торговельних ко-раблів, а яких 200.000 тон а 668 літаків. Пош-коджено одні лінійні корабель, два атлантиски, 3 кружаль, 9 азійських, одні підводні човни а 10 менших воєнних корабель.

Міністер для справ Великої Азії, Ано, вівшу в приватному вярді а Північній а японської ані-зливні а з іншими численними членими аде, алявляти в Китаю а в середній Моготі. Шре-мітну а інші ділюсності адецькі літ а свої ділюс-ності. Ано воли навірши тілі воєнний воєноу року, головний метод якою буде анізціти опі-ащати між Японією і Китаєм. Ані спідівше — як анізцітис японський прем'єр — а і ділюсності воєноу, щоб могли довести до перемоги вій-ни анізцітискою війноу.

А. БІЛИНСЬКИЙ

Дух солідарности

Солідарність — поняття серед нашого громадянства доволі поширене. Його залюбки вживають тоді, коли серед нас повставали різні думки, а далі й неперозуміння, що при особливій здані українці викладають не раз доволі прикри стан: неперобрічиву лайку, розбиття і т. п.

Бачучи, до чого веде такий стан, та як використовувати його всі ті зовнішні сили, яким залежить на поглибленні серед нас негодю — на устак тах одиниць, з'ясуєся громадянства які більше тривожили доволі народу, а тількию словом "солідарність". Воно означає: перестань лаятися! Чи ж не бачиш, як кожне неперозуміння між вами використовує проти нас вороган нам сили! Забудьте взаємні жалі, помиріться!

Коли мова про солідарність, то треба сказати, що не тільки у "згоді в сімействі" суть солідарности. Неодні нарід знавляє назвою свою пону солідарність, хоч в тому самому часі папували там внутрішні неперозуміння, бо керівне середовище не зміло чи не могло добути на одностайність думок. Історія достарчить нам багато прикладів з життя різних народів чи держав, де керівне середовище зводило час з своєю нути і заваляло бо з засадничі речі.

Звичайно такі спори й внутрішні тертя бувають тоді, як треба було вирішувати нові справи в нових, важливих обставинах.

Особлив обставини вимагають завжди від кожного громадянства особливої керми. Бо саме в особливих обставинах нагромаджуються шла всякі питання, дуже великої ваги, яких на то розв'язка, а вже й сам підхід до них нестачею важливий з огляду на наслідки. Тому при вирішуванні різних справ кожний член керівного середовища звертається до свого розуму й до своєї совісті, щоб вийти найкращу й в даних обста винах найрозумнішу розв'язку. Добре, коли наведено розв'язку поділяють всі члени керівного середовища. Тоді запановує іде альний стан: одностайність поглядів.

Проте буває, що не всі дохнуть до одностайності думки. З'являється кілька розвазок, а яких кожна має свої прихильники й противники. Коли справа обертається доволі мало важкого питання, тоді це не грозить спільної більшими потеряннями. Впрочи тоді одні уступають другим, щоб не витрачувати енергії на малавизні речі. Діється те тоді, коли всі здають собі справу з того, що це малавизна річ. Гірше є, коли деякі особи роздувають дрібну річ до великої справи і в її ім'я вперто борються своєю поглядом.

Коли ж справа дійсно основної ваги, тоді звичайно й неупступність більша. Тоді кожна розв'язка находити своїх вперти оборонців і захис противників. Саме в найважливіших моментах і при найважливіших

справах можливість неперозумінь є найбільша.

Це природно являє: боронити й обосновувати свої погляди. Але люди, які покинули до того, щоб рішати, мають повне почуття відповідальности за свої рішення і в оборони своїх поглядів ніколи не переставляють межі, за якою стає очевидна необхідка для добра шості, для добра спільноти.

Щоб таке являє ствердити, не треба відмакнутися аж до історії.

Часто вже і в житті малою гро мади бувають спори. Вистарчить оглянутися в історію якогосьбудь з наших довоених товариств: Там "боротьба за погляди" — то це означає, що в самі його думки великого значення для майбутнього розвитку товариства.

Чи такий стан можна назвати нездорівим? Навпаки, нездорівим можна назвати стан, де думка не жие, де погляди не мають своєї оборонців, де панує спокій і повне бездіяля, бо там панує пасивність у встановленні до життя, а це передістків повної слабости й упадку. Саме така тишина й те "згоді в сімействі" є тим небезпечним станом.

Не казалимо отже, як у нас така "згоді в сімействі" немає. Бо ж не казалимо, коли бачимо, що в селі якийсь освідом на чи громадянська праця, держа, що думки в іншому поділяє. Це знаменю крапичі стая, як цей, де ніхто нічого не робить,

хоч усі живуть у найближчій згоді.

Коли ми до таких замочуєть дійшли, то мусимо сказати, що справа солідарности, це не така згода в бездіялі, це не такий спокій, де ніхто нічого не спречається, бо всі разом нічого роблять. Поняття солідарности має однію пристосовану при акційній поставі до життя. Бо ж і сама солідарність, це вже активна посталя. Там, де панує спокій і неробство, там само солідарність має лиш пустий звук.

Що ж це є солідарність? Це є такий моральний дух, який повинен панувати у кожній спільноті. Такою найнижчою спільнотою вважається звичайну родину. Чи члени зобов'язані до солідарности, це значить — до певного роду поступовану у відношеннях між собою й у відношеннях між родиною, а іншими людьми з'яова неї.

Приклад: між чоловіком і його дружиною бувають неперозуміння, але вони повинні в моральній обов'язку бути погоджувани внутрішні подумки. Його зобов'язує солідарність. Там, де подружжя неперозуміння не виходять поза подружжя, там поволі забивається моральний дух подружжя, що веде до його розбиття.

Бувають неперозуміння між батьком і сином. Але коли син змагає до боротьби проти батька людину часу, з вулиці, тоді може він свою справу "виграє", але це виступ проти засад солідарности в родині, який розпадає ті морально згубра.

Такий же промах часто попововали наші князі, втягаючи до внутрішніх родинних міжусобиць чужих князів (впр. Святослава князя проти Ярослава польського короля Болеслава, що за "поміж" загубили Чернівецький город).

Ось такі внутрішні розкладання під Рікориківців згубили, що й було однію з причин упадку їхньої держави.

До промахів супроти законів солідарности належить, зрештою, не лиш халкити зовнішні сили на судило або помилки на внутрішніх неперозуміннях. Немешним промахом є інформавати ті сили про строго внутрішні справи спільноти. Таким членам родини являється строго внутрішньо-родинні справи по розшуду спільноті. Це саме треба сказати про товариство, чи загалом громадянство. Нарушенням грецької національної солідарности була зрада грека Ефіялота, що допоміг персам перемогти греків. Тому з його призначення звинув на всі віки пятно гальма.

Вкінці промовою спільноті солідарности є зміня виступити спільно в обороні загальної справи навіть тоді, коли внутрішні спільноті народили неволі неперозуміння. Тут яскаврим прикладом може бути солідарний виступ українських князів проти польовської небезпекі. Такі солідарні виступи найчастіше трапляються в громадянствах, що значились вже добре відізнати речі менше важні від більше важних та під порождовувати дрібне — величю.

Ось такого духа солідарности ми повинні плекати серед нас. Коли владасть нам його так з нашими спільноті житті закріпим, як він закріпиться у народі з довговічною державною традицією, тоді зустрічимо й найбурхавішіх полі в нас переконаннями, що в наших себе не загубимо. Тоді хоча б і в нашому нути павували неперозуміння, вони лиш нас не гальма, бо в спільноті нашій не будуть розривати, на нашій сили підковувати не будуть.

Це вже відвічна правда, що звідки спільноті життя мусить спочинати на твердим мотозі з я в ньому є ось в а х. Тільки коли є залоруючо довготривалості й здорового розвитку кожної спільноти.

Імж. АНТИН РОМАНЕНКО

Потреба співпраці між молоддю й старшим громадянством

Потреба співпраці молоді зі старшим громадянством і напалки — старшого громадянства з молоддю очевидна. Життя в дійности, в нашому сучасному житті дуже часто можна бачити що інше.

Коли спробуєть зтворити проці справи зі старшим громадянством, — то почути відповіди, що наша територія молоді має затартий темперамент, мало вивале бачення підпорядковуватись старшим і тому старіється жити своїм окремим життям, а в наслідок дуже часто тягнуть за собою прикри наслідки.

Знову ж молоді нарікає на старше громадянство, що воно не розуміє духу часу, є консервативне та мало активне й тому гальмує всякий поглин і кожну справу.

Коли хочемо об'єктивно підійти до того, що говорять старші й що каже молоді, — то, до деякої міри, мусимо признати рацію і одним і другим, бо в дійности все так буває, що молоді має загаричний темперамент, а старші — все з'являються гальмою. І так має бути, коли хочемо, щоб така склад-

на машина, якою є суспільно-національне життя вийшла нормально та давала добрі висади зі своєї праці.

Для підтвердження цього можна дати багато прикладів. Одначе цього не будемо робити, обмежимо лише тільки одним, найпростішим і найбільше для всіх зрозумілим. Отже візьмемо для прикладу паром машинну-чигати, що використовувється для особових потреб на залізничі. Кожний з нас знає, що раціонально само цієї машини є пара. Подібного русійного самою в суспільно-національному житті є енергія молоді. Цяком певно, що як найкраща машина без пари не може виконувати рухів, — так само суспільно-національне життя народу не буде мати належного темпу без енергії молоді.

Але кожна машина, навіть звичайний віз, має гальму. Без гальми машина не має вартости, бо тяжко нею, або й зовсім не можливо їдварити. І справді. Углім собі, що ми "дрюхдимо на взаємничий диверс". Поспійний потяг вже стоїть. Машина під па-

рою. Але машиніст каже нам, що паротит має попусті гальми. А ми знаємо, що дорога, якою нам доведеться їхати покручена і нерівна (страшенно покручена), що нам треба буде передістати через тунель та над провалами. Чи відважиться би ми поїхати в такому положіні? Навпевно ні! Мало того, ми прикинь, щоб гальми були (і то добрі!) не тільки в паротит, а в гальми в окремій переділках поволованих вагонів, щоб кожний, що їде потягом, на випадок колючої потреби чи при небезпечі мав змогу загальмувати рушійну снау паротитя, зупинити поїзд. Але найбільше користуються з гальму в самому паротиті. Навпевно не один раз в одному з нас доводилось бути свідком того, як шдмй потяг ставав у полі перед стацією, яка затримувала його відвідичними сигнальми-семафором. Затримувала тому, що з тих чи інших причин не могла його прийняти. І поїзд, звадячи справним гальмам паротитя, ставав і поїзрю їдвар перед семафором. А чи міг би він стати, коли б мав попусті гальми, або коли б їх зовсім не було? А

що було б, коби в потяг не послухав остерогу заряду ступи?

Такою галієюю в житті й праці молоді є й повинно бути старше громадянство, яке, маючи за собою довгий життєвий досвід, не раз може відвернути та перестерігти молоді від небезпек. А не треба забувати, що в суспільно-національній житті шляхи ще більше повсюди й небезпечні ніж замітки. Є в суспільно-національній життю також і свої тупі та провали.

Шляхи зростають, що галим маючі бути застосовані тільки при небезпек, на захрят та на порог з великим спадом уніж, ніколи на рівній дорозі чи під гору.

Ще про це треба згадати, що конина машина, яка тягне особливий поїзд, — має, повинна мати свій провід — фазово вишколені й практично досвідчені машиністи. Такій фазово вишколеній і практично досвідченій проваді в конціній і в суспільно-національній та державній життю.

Все це кажує на те, що праця машини, і праця суспільства до людської праці повинні до себе і можуть давати добрі висліді тільки тоді, коли буде гармонічне поєднання й співпраця та доцільне застосування й використання всіх складових частин.

Велика сила молоді енергії в унійній співпраці зі старшим громадянством, від кермою доброго проваду, — має використовуватися тільки для загального добра свого народу — ідиї й всього людства. На захрят та над провалами — ця рушійна сила — молода енергія має гальмуватися довготілим практичним досвідом старшого громадянства.

Для того, щоб одні других краще розуміли, — треба, щоби молоді все пам'ятали про те, що вони, набравши життєвого досвіду, також перейде до ролі старшого громадянства, бо молоді вічно молоді нема в природі, а старші не забували про те, що вони ще не так давно були молодими, без доціль і з таким-же гарячим темпераментом, як і сучасна молода, а молоді й старші разом — повинні собі добре згадати, що на їх праці й співпраці та взаємному поштованню виконуються наступні моменти покочання — діти, які в споручі часі будуть молодію, а сучасна молода буде старшим громадянством.

Комі так зростаючим буде, то буде повна мода до старших і вибачливість старших у відношенні до молоді. І все те створить добрий ґрунт і атмосферу для праці та співпраці молоді і старшого громадянства, якої нам так потрібно для добра й кращого майбутнього Українського Народу.

Міжкі! Гуртується в віпочих гуртках УОТ — працює в них як джаме, що вам не чужо до нашого народу!

Є. О.

„Ось чому большезикам не вдалося зломити українського народу...“

Італії дуже люблять дітей. Не дивно й так багато в Італії. Тут дуже часто можна побачити, як італієць бере на руках дитину з якою самою ніжністю, якої несе бі мати. В численні дописки до часописів, італійські журналісти дуже часто згадують і про українських дітей, і то звичайно теж з почутям справжньої приязні та любови. Зрештою, яко й козуюла, бо, як пише Феліче Пелакко в гетьманському „Дав Аароро“ (з 22 листопада): „Діти й собаки по всіх убогах однакові, і хто дивиться на них з любовою, до того вони біжать з очима, що відбивають таке саме чуття; вони однакові в своїй поведінці, в своїх примердах, в своїх урочахках. І подоби також між собою. Разом гуляють за курями, разом салкають та їдять, щоб дізнатися, куди ти ідиш, разом жабіть скарпяться, коли голодні, разом начеються в поросі та вмга шумяться болотом. І коли старшині виходять кудись з хати, діти й собаки йдуть за ними аж до дороги, що встало беремі стамка, і потім ставлять там і дивляться вслід, і ніхто не міг би сказати, скільки час вони там стоять туди і дивляються...“

Цей самий Феліче Пелакко оповідає, що в Україні все так поєлює, що, коли виходили з дому, все мусив нести з собою рундичо, бо все мого тринитися якесь большезикарський партизан. Але за ввесь свій дотеперішній побут, йому ще не вдалося побачити і бачити, хто намагався б всадити йому з-заду ножа поміж лопатки.

— „Тільки одного разу, один большезикарський громадянин, один українськ, був реалку охоту показати мені, де рикти зминують. Але йому було тільки п'ять чи шість років. Він ввійшов до нас бжиків поміж намети, коли ми були отабо-

Різдво на Балканах

(Докінчення з 2 стор.).

На Різдво мусить бути обов'язково на столі певні свинина, звичайно ціле поросен. Коли, або як якийсь на Балканах називають „щасливий хліб“ буде прикрашений гадукою дереву, відляком розів вола та інших предметами, що приносять щастя. На столі стоїть трибачик, який можна гасити тільки вином і хлібом.

Всі ці правди значні, основані на старобіжних слов'янських традицях, залишків, очевидно, у своїй нинішній країні у балканському селі. До міст відносять „світлі янголи“ та чотирі подарунків. Але тут ялинка входить як один тільки елемент багатих і гарних різдвяних звичаїв на Балканах.

раняє в Мостах, і пошуро дивився на нас, хрестивши по неполоєніських руки.

— Геть зиди, маленький Сталін, — Геть зиди, маленький Сталін, — я не розумію, що ти говориш. Не розумію тебе, маленький Сталін.

Але „маленький Сталін“ не рухався і погрозило цим язучував, і його маленький охейти виласкували з-від нішки.

— Геть зиди, маленький Сталін, — я не розумію, що ти говориш. Не розумію тебе, маленький Сталін.

Але дитина, суворий і нерухома вказувала на кілька похилозжих дерев. Це були його дерева, і він

Свят-Вечір

„Свят-Вечір твій зійти стелеть.
А перша віронка — наїди.
Задивляють каляди ввесь!
В паклоні Синої Марії.“

Ісє, Спасителю наш між нами,
(Зліснити слова пророка)
Вгнати сум і ліквати рони
Прійшов на світ Син Божий,
[Одинокий]

І Вечір цей великим святом
Великим він великим колін...
Прійди, Ісусе й в наш хата
Й благослови наш край. Амінь!

О. Г. Нелірич.

АНАТОЛЬ КУРДИК ТРИ НАМИСТИНИ

(Рідвяні оповідання)

Світлові розаналася надобре: кидалася всією масою на стіну, намагалася всадити ніжно і вскаркувала у коня, аж сосіви беренца на втрапй відкачували нерівняні вогнища.

Але кизил, що снід за столом, мов не чув хуртовини. Всесвої свічі обала золотом його аєне курчарє воялош, морщив на високому чолі й доугу русию бороду, а він прорів у курчів буюки рукописної книги, якої місце на пам'яті під стіною покачувала прірва між тагами й ґрунмом, у шару, золоті і срібло оправленими пересрава.

Кизил не хотів нічи під Свят-Вечір зйиматися, як завжди, діловими справами. Вони були всі однаково сумні — не підходили під свято. Волоська волюсть перенівала лядчу зиму після наїду татар, люди ледви надержуван в порубоуваннях і пограблених селцях та хуторах. З кизийою скарбничі пішли на допомогі всім бісирі), золоті і срібло, а

позабивав солдат, що рубавть гадуки.

— Добре, добре, маленький Сталін. Хай буде по твоїому. Солдат біжав не чинити твоїх дерев.

Але він далі змируєся. Може бути, що йому не подобалося, що і його дива маленького Сталіном.

Наставили не подобалося, що за кілька хвилин він з'явився передо мною в долого плаваючі в руках... Відкинувши геть шапцю, в намаганнях погачати ногу надхруєний видочок. Але малій відважній українцєві яє заспокоивася. Відбачив на двадцять кроків, на край табору, збрав там камічки і люто кидав проти нас. Давалий закамат каляди „Петре, Петре, Петре!“ долетів до нас, коли він, сміливо й спокійно, твердо тримався на своїх поногах, дивився просто в вічі одному з нас, що пограбовано вибачивася до нього, щоби вирубувати його хоробити.

Добрий закамат Петре, а ще й лютий бачу, як ти поножиє і полюбовно шаленість повліяло — відходив на вор матері, струєнцїм рускою годую голювою і по вертати до нас від часу до часу своє замурене балє обачує. Я зрозумів тоді, як твоє подєртя курточка зникала поміж кудами, — я зрозумів тоді, чому большезикам не вдалося зломити українського народу, у якого вони забрнули ввесь хліб за мирних часів, і всіх чоловіків за війни. Не могли замоти большезикам українського народу, хоча й примусили його показати коня та мовчки ковтати молотки, хоча й зашпачили йому очамі п'явки, аби не вкороїти в голду. Не хотів би тоді, коби не залізшим нікого, як підчас великого году шість років тому. Тоді не зазналиш нічого, як тільки вмирати, вмирати за годоу тисячниками, в тим уміняти хоритися дої, яким вас Бог обдарував, і же ви — покочання за покочанням — відскавали в своїй безомочних терпіннях...“

Кизил стави та стад розділює всю зудобу — ає в морі кудам була де велика поміч. Кизил нагадав стизирдим не збирати цього року осіннього подшного, розпущати свою службу, зменшити замкову варту, щоб не втрачати грошей, але хіба це помагло!

Ще-у-день опражлений — у ці клопоти, кизил не хотів своєрими про те й думати. Був же Свят-Вечір — і навіть велетенська балачка кизил, що проточала цілу добу, ніби під світло свічки. Кизил Ольга з дочкою Оленою вярину снату вчєрє, а він — Володимир Василькович, янже Романа Великого Галаркович — під вєстрою, що обдалє кошиком і свят шєрку тодіш, зашавєся у свою кизинку і зачитався у „Четі Милі“²⁾ у шиття бачотугодичий і свєтєх, так мудро описаних черницми з Азєри.

Кизил — це була пристрасть кизил, „в ученї вєлого“, як наєне лігонє, муща серця шлєхтоного, справжнього батька всіх волостей та округ. Але єає був жєстокий, не для тавєх людеї і тавєх вєладарів — і зиявє терпів від цього, що дімаєся, беззалиї проти жаку

²⁾ Книга з описом життя свєтєх.

України

В НІМЕЦЬКІЙ І ПРОТЕСТАНТІ

Ось ми позмамо до відома, що позовились вимолодь на кизил в Нїмецькїй І Протєстантї на будєво вкочупати. Всї заволованя наповєжє перєважєна в адресу нашого загон майбутнього Українського Народу.

B. Herros's Verlag, Gefellenbach

Kreis Bitterfeld, Deutsches Reich

Машині прєси на нашом будєво опєраєтє. Модаєтє нїмецької Кизил в Нїмецькїй І Протєстантї адресу на кизил в майбутньому Українському Народу.

UKRAINE'S VEDAVNITRO, Kaly-Kraiz

А. НИВИНСЬКИЙ

Свят-Вечір на Січі

Великими, лавастими платаними падав сніг. І весь простір від Дипра аж ген-ген у стел — уже під білим покривалом. По небу холодний вітер гнав сірі тучки хмар.

— О-о, збирається заверуха! — мовив хтось із козаків, немов до себе.

Збирється... — potwierdza отаман Данило. — Коби хоч дохати до Січі...

Підігнали кошей! Вкриті снігом, віддані через пів години у широку відчинену браму Січі. За брамою стояли гармати, звернувши дуга на стег. Біля них, у дерев'яних скринях, на критих соломом, щоб не замочити — порох і стрільня. Вартогий, здоровенний, плечистий козак у баранчому кожусі, вишеренному шерстю догора, пізнав адалеку отамана Данила й, витягнувши люльку з рота, привітав його й козаків.

— Вчас приїхали. Небаром до святої вечери засидітиме товариство.

— А так, тому й поспішали до своїх, щоб разом бути.

— Все скорю в церквові підуть Богу помолитися.

Уже темніло, коли підїхали до Іванівського куреня. Від церковки, що стояла посередній майдану, пролунав голос дякув. Козаки, адивившись шанки, перехерсталися. З куреня виходило козатство, примучою до церковки. Вже в святоточім урані, при якому Старенький пан-отець Лля, якого найстаріші козаки пам'ятають, як отамана Дудуківця, вже при престолі, в черкзі слав молитви до Веснишнього. Співав козацький хор.

Прибіли віддали кошей чурам і поспішили до церковки. Там уже всі місця зайняли старшини. Й козаки та й доквруги церковки стояли вони поважно і з набожністю прислухувалися співам і шептани молитви. Великими, ла-

пастими вірками падав сніг і сивановим припоросшував голови. Пан-отець натхнено й радісно проголосив:

— Христос Раджається!

— Славіте!... — адарили гар-

мати, що стояли на всіх чотирьох кутах майдану, зайняли вочем костирі, розложив наволоки Січі.

Кожовий, що поміж радими козатства вийшов із церкви — мовив голосом, ніби не звертаючись ні до кого, а одночасно, немов усіх запроцюючи:

— А тепер ходімо й кутю їсти!...

Майдан кодо церковки почав порожнеть. Тільки спігу збиралося все більше й більше...

А в куренях тимчасом, коло догвигів і широких столів, порозліли кухарі, заставляючи столи їжою й питвом. Посередній стільці, у величкі, полизвяхні мисках стояла кутя з маком і медом. На довгих, дерев'яних полумисках — різна варена риба: острії, бігуна, стерлядь, тарань з підліною, лещі та річні оселеді. Між полумисками, мов полукини на зонгах, знімалися гори свіжих, пшеничних коржики, що козаками, за татарськими звичем, заступали при їхні хліб. В горниках пахла й парувала кулеца, що нині не з сарма, але олією. У кінах*, із навішеними в них коржками й михайликами** різкі меду й горілки. Поміж ними великі добані з узаром і макитри з пурем***. Декілька великих сичиніків із застромленими в них грубими восковими свічками освітлювали курень і все святково пристроєне товариство. Леде помітно, різнокольоровими оздобками виласкува-

— Слава його паміті! — поважно проказаво козатство.

Дальше назвав кошовий імена поважних козаків і усім їм віддало честь загорізьке товариство.

— А вам усім, старшинам і козакам — киянж кошовий — бажано здоров'я й сили, щоб дальше собі чести й слави діли Січі — вашої матері здобували й за рік зборилися знову тут до Святої Вечери.

— Дай Боже й вам! — загуло козатство й усі сіли за накріті столи.

Чурні поддали кутю. Козаки почали вивитати ложки й веселічі ножі, що називалися «Ілженцими». Починаючи від кошового, кожний з козаків помалу, статечно брав ложкою кутю, хрегітив, й підносив її до уст, підгоргав зуси. Зливу кутю, кожний зуси перехерстився.

За кутю пішла різка з коржика і михайликами старшино заливали питвом, прижакоючи:

* Киянж — невеличке відрю.

** Коряк і михайлик — дерев'яні чарки.

*** Пуря — солодка кашка.

ли самопити на козацькій зброї. Пахло ладаном і медом.

Як увійшов кошовий, козатство встало з лав і ждало поки він не засія на почесному місці, під образом, на сіні, яким застелена була лавка.

Кожовий, поправивши довгі вуси, поглядів чуба, перехерстився і поважно привітав зібраних:

— Христос Раджається!

— Славіте його! — відпові-

ло з один голос товариство. Писля цього з козацьких грудей задзвеніло величче:

«Раджаество Твое, Христе Боже жме ми!»

Як скінчили — промовив кошовий:

— Панове товариство! І знову старим звичем засидімо до святої вечери. Дехто з молодих перний раз спогодит з нами при тошу столі, а дехто з старих наших друзів, які ще торік були з нами, нема вже спогодити. По-

славимо, брати, отамана Федора Рубача, що їгом цього року полуд за віру христівську, за наред українську.

— Слава його паміті! — поважно проказаво козатство.

Дальше назвав кошовий імена поважних козаків і усім їм віддало честь загорізьке товариство.

— А вам усім, старшинам і козакам — киянж кошовий — бажано здоров'я й сили, щоб дальше собі чести й слави діли Січі — вашої матері здобували й за рік зборилися знову тут до Святої Вечери.

— Дай Боже й вам! — загуло козатство й усі сіли за накріті столи.

Чурні поддали кутю. Козаки почали вивитати ложки й веселічі ножі, що називалися «Ілженцими». Починаючи від кошового, кожний з козаків помалу, статечно брав ложкою кутю, хрегітив, й підносив її до уст, підгоргав зуси. Зливу кутю, кожний зуси перехерстився.

За кутю пішла різка з коржика і михайликами старшино заливали питвом, прижакоючи:

Від наших читачів у Німецькій

У СВЯТ-ВЕЧІР

Знову вірша свят-вечірна
Засіло понад світлом,
Як шороку в весі Святи,
Як світила вже століття.

Там у різних наших селех
Батько-мати й всі родина
Будуть знову колядами
Прославляти Батька-Сина.

Провславляти й блавити
Доли доброй для краю!
Та й адітї сего, що в світі
У Свят-Вечір всі адалають.

І ми, друзі, в ту годичну,
В це велике свято
Думкою у Батьківщині
Будемо вітати.

І друзі друга поговорим
Різдвом привітом
І бажаними вія серця.
— Бю Раджається — Славіте!

Михайло Колодій.

КОЛЯДУМО

Колядуймо, браття мила,
Щоб то гарост тї колда
Понад торі, понад ріки
Аж до різних диня хат.

Ген, під нами різні стріхи,
Де ходили ми через —
Й вістку ніс, що Нарва Вітти
Вже надходить до всіх нас.

Петро Парашук.

— А риба плавати любить?

— А, любить!...

— Ну, то вивіляю...

Стало чимраз тепліше й годівніше. Як з других куренів доїгали тут співи, адарили обшнкі толосні колядки. Бо Свят-Вечір на Січі козаки святкують дуже врончисто.

А з неба падав сніг і чистого, білою скатертю вкривав всі курені й цілу Запорізьку Січ.

кари Божої, яка ордами хижих татарських загонів прохреслася по Україні, ген, аж у тижі волонські створени завітання.

Добре, що був Свят-Вечір і що хоч за читанням книг святых мож на було про це все забути.

Та ось киянж підняв свічі очі від книги. Сусідню кімнату проїдали молоді кроки і двері взниклися.

— Мовина, отче? — мале врод лавне обличчя княжича Омєни завітало в очкування й добачивши в батькових очах ласку, діде вмикнулося.

— Ходи дочко. Я знаю: мати певне хоче, щоб до вечери йти, правда? — Біла рубка киянж змикнула книгу.

Княжича зігнулася в поклоні.

— Ні, отче. Столи вже накріті і глані страни внести. Але за цей раз татї я хочу щось тебе просити, Мовно, отче, славаги?

Січ княнж Володимир піднявся в батьківське серпанчисто.

— Мовно, дитино. Адже ти знаєш, що у мене серце для тебе завжди відкрите. А це й спогодило... — замрівся княнж. — Отже...

Киянжча підступила і поцілувала батькову руку.

— Знаєш, отче, в горничній! на луті, що варті спокіли сьогодні тридцять селян під замком. Сотенний не хотів тобі перебічати під Свят-Вечір, думав ніяк везти. А вона — мені жаль, щоб люди на Свят-Вечір сиділи в башті...

— Привести сюди! — піднявся княнж і його величча постать зрадила з мисля володарів. Він внішов з-за стола, не бачив усе, як княнжича вклонили і вийшла, задоволю по кімнати.

Аж тепер помітив у шибках вікна сіні і почув хуртовину. Спинився, вслухався у вишор і знову заходив.

— Суворю зима буде. Снігу насадить, завіє дороги, забє малі хатки й кілти, мерзнуть і люди й худоба — думав княнж. — Такі як у Ілженів, що сидять у башті з погорячих берен, не видержать. Ті, що на місці Странувчї останні шпалася, погинуть. В Олдинці вже досі від звороби диньні, а люті сті осіб умерло... — і він мов Анстин княнж став переглядати свою батьківщину, властє за властєю сумну та розгумелому.

Та ось у дверях уже вартові в

рудик місячних шапках і селяни. Селяни падуь на долаїя. В одному з них сіне волосся.

— Встаньте! — каже княнж.

Ось протю цього поворне обличчя старого діда, якій зроби на полі, та дні червотї голови молодішків. Киянж чує, алає і бачить: це його волонськї селяни, правдошні і мовчазні хайбороби, нещазні й розбиті. А це й ділаве обличчя таке знає, що аж княнжезі коло морщить.

— Дєсь під Святи Рїздво пошеть вас!... — пробую він бути суворим, але слова його млягі і батькові. — Не краще сидіти в хаті та коладувати у Хмєлєво? — і від цього слова ділаве обличчя розяснюється:

— Киянж! Ти це тямив старого Андрїїна у Хмєлєво? Киянж потакує голосово:

— Це сини твої, правда? — Сини, княнжє й батьку. Цей хайбороб, дєй боладар. Але всі три тепер діди жєбурчі і замість коладувати — шлявмося та в хату оцю малю не пропалю.

Киянж погалувив спокійно за Андрїїна і вартвої, як татї, виклован за дєрчи. Тоді він показує рукою ватран:

*) Кімната для службів.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ

У сибірській тайзі

Свят-Вечір галицьких виселенців

У-у-у-у! у-у-у-у! — він хвилим зперем дужий вишор у верховітті дерев сибірської тайги та метав куряною снігом... Замість тава, що снігу Вожого невидно. А мороз, мороз тріскунці, як дерева в лісі тріщати, паха на легу в поштір змерзвають і вадуть.

Смеркалося вєсе. В таку вору вертався Петро О-аншко, зазвася в Галичнин, а свій барак wraz з снігом, калісно на ногу, з роботи. Вони від світанку до сумеру стинали дерева в тайзі для асоніального заводу. Так працюють вони wraz з іншими засланцями сєвно, знову і вєсну. Плата за важку працює сніжа.

Увійшли в барак. Тут ударило на них теплом. Ще хоч тільки добра, що в чині отрим барак. Залита прависла в єшиші поастанком сухого галачка і тепер палять у печі від власного року до пішої печі.

Мішка в 16-літнього хлопцюка та з трюнком менших дітей дозналиса іх вєчерюю.

Увійшлиши в кімнату, вони не вразу розділилися, як трюки «підтягані», поастанком кохуки і шапки і рукавички та солом'яники з кобів. І годі відступати до печі, щоб грїтиса. Заки мішка подала вєчерюю, Петро вив старий калєндар «Прасати!» та став його ануєвати. Він доня в Халїрчалат, у Ровщині, май чимала бібліотека, та як вивозилан іх, то годі було їм брати та і не повозилан б, бо моааа буча брати тільки найкочішеї рєчі. Юноа поастанком йому вив-

ти кілька книжок, а з ними й цюй калєндар.

— Явнїй це день свєтоднї? — спитався він.

— Понєдєлок, 6 сїчня 1941 р.,— відповіла дочка.

— Божє! 6 сїчня — скрїнувала Петрика — 6 сїчня, та же Свєтїй Вєсїрї Там у нас у Галичнин тепер засїм до свєтїй вєсїрї та коадуєють. А ми тут маємо на вєчерю пісїни, хауслак і трюки печєної картоплї.

— Не вєрїхай, жїнок, не гївнї Богат! Було прїше, як нас тут прївєла. Чи забула ти, як ми трюк увєєз час явнї корїщїни тїєї я-коєє черемшї. Все така є тепла страва, хай і пісна — говорїв Петро, щоб заспокоїти жїнку. Але й він був вурюєний прїгладом, що свєтоднї саме Свєтїй Вєсїрї. А вєє найбільшє поастанком донї Маруся. Вона думко поаунала в рїдїї сторони. Йї вона же була малєнька, жован воїн в Забїрї, в Ровщїни. Вона там ходила до шкєла. На Рїдєю ходила в товаришами ї товаришкїми коадуєвати на «Рїду Шкєву». Пїсля свєтїй вєсїрї батько або читав наголєс я-коєє шїкаву книжку чи часєвєс, або оповїдав свої прїгоди зї свєтїйої вїєнї, як він сауваєз при УСС-ах, у пїлїї стїї. Згадував тоді стрїльєнїї свєтїй вєсїрї, згадував поїїєнїє вєє отамана Сєнї Гєрука, четвєрї Куаєбєського Васнїя ї Нарєвєвського Єсїна та хорїєго Мєтача Мїхаїла та іншїх.

Оповїдав, як то він 16-літнім хлопчєком згоєдєсїса до УСС.

Дївчина задумалєса, а потїм у-звала шматов паперу ї олієць та стала чєсїт вєсїтї. Думаєла ї писала, а думкє задувалєсї її у вїршї:

Вивезан мене у Сибїр
їз рїдїєго краю
Я ще така молодєнька,
Як квіточка в маю.
Що ж я така молодєнька
Кєму завашила,
Що мене вєщєна дола
В Сибїр засувала?

Мати подаєла вєсїрєю та ска-зала:

— Сїдїте, же вїна свєтє вєсїрї в холодїнї сибїрськїй тайзі — ї малєня в мїску гарєчєно па-пуєску, а в другу теж гарєчєно печєної картоплї.

Маруся прїсїєса до мїски ї їла wraz з батьком, матєрєю та братом. Меншїм дїтам даєла в єсєрєю мїшкєну. Але страва не їшла її у горло, що було голодїна. Їла наснєду. Думко вїдала вона в рїдїї Галичнин, в рїдєму сєлі.

Повєрєвшї дївчина знову хотїла писати, та в цїй хвїлїнї дївчїна змїєнїлєса дїврї ї увїєноє засїєнєнїї наставнїк-комєсокоєдєрї:

— Марїя Петровна — зїканєв — до роботи, сїг замїтати, прїчмуєвати дорогї!

— От тої Свєтїй вєсїрї! — подумала Маруся ї вєбраєл подуєшнєку та заваєла голову в куку-лу. На чрєбнї вїваєла соаїєнїє холєдєну. Узвала вєваку лїтау ї доплату та вїєшла.

На двєрї прївїтала ї метєлїца, вїкор рєвїє спєно мутнєно пієно: у-у-у-у! у-у-у-у!

Сїгом мєло бєрєаєнїєно.

Маруся подєлає до дорогї ї чєлєваєчєю в сїгїу по коїанї, вєрєла прєгортїтї лєнєтєно сїгї у-у-у-у! Прєгортїтї сїгї дєлєтєно, замїтала дорогї мїтаєно.

Бїла вї замїтала тєж дївчина галачїнаєа своєю частїноу сїгї.

— Хрїєтєс рєждєєтєсь, Олієсо!

— Що? — скрїнувала дї-вчина.

— Свєтоднї Свєтїй Вєсїрї! — вїдповїла Маруся — Там у нас в Галичнин тепер коадуєють.

— Коадуєють, в нїє...

— А ми дорогї прїмїтаємо в сибїрськїй тайзі сєрєд найлєтїєно-го морєва.

Сусїдка Марусїна прєстєлаа прїмїтати та хрїєнїм гєлєсєм заїтїнуєла:

„Бог прєдвїчїнї народнєса,
Прїйшов нїєсє їз нєбєс,
Щоб спастї лєуд снїє вєсїє
ї утїєнїєлї!“

За нєє стала спїватї ї Маруся. Прєходїєнї наставнїк-комєсо-кєдєрї:

— Штє прєтє? Не лєтє нада, нада дєлєтї!

— Ми нєє прємєєн дорогї — вїдповїла Маруся — Тєпер нїє-мо дєдємо погїрїєса, а потїм зно-ву вїєдємо прїмїтати!

— Харєно, їдєтє! А штє нє плєї?

— Мнї коадуєвалє — вїдповїла Маруся.

— Ах, коадуєвалє! Єтє чєпуха, єрундї! — скєвалє ї шїво даєл.

— Йєму „єрунда, чєпуха“, — скєвала Маруся — а нєм бїєл.

І дїтєтє бїгїєм подєлає до своїх бєрєнїк.

Дєма же не спїєл, як Маруся вїєшла в хату.

— Загрїєсї, Маруєю, — ска-зала матї — та чє зноадуємоє рїєно.

Дївчина обрїєрїлєса ї потїм усїє сємєрєо стєлї коадуєвалє з коа-дїєчєк, що Лєтє Маруся дєбуєла зноаїєк бєлєвнїєнїє книжєк.

Кєдї сїєчїєнїє коадуєвалї, Маруся хотїла збїрєчєса зноу їтї замїтати, та матїє скєвала:

— Не спїєсїє свєтоднї та — свєтоднї Свєтїй Вєсїрї, Хрїєтєс народнєса.

І дївчїна же не їшла. Прїгладєла сєбє тє, що зачєла була вїєрї-тї. Сїєл бїєл нєнї ї писала даєл:

Я дорогї лєвєдїєї
Внєчї рєзїєтєла,
Нєрєз прїєрї в заплєчу,
Тїєвєко народнєдо.

І зноу наєрєвнїєлєса її слєзєнї на очї. Вона прїєвєла даєл:

Пєдручї мої нїєнїєєсє
У рїдєму їєрєно,
(Дєвїчїна, на 10 стєр.).

жїєнїє вєлєчуть. Сїновї всї хєвєстї забрєлєл, а цїє бєднї навїєрєо робїтєнє, коан нїчєго в бєднї сї-патї?

(У кнїзї морчїєтєса чєло і ру-чїє рєзєвєлає мїуть бєрєду. Та чїм їє нємєчїєчї? Чїм?)

— Мнї єде на Пїєчїнує поа-мїєса, там двєорїєнїєї брєтє у мє-не, думам хє рїєнї яєнєнїєї прї-чєсємо. Але Пїєчїна така жє, як у шєкє корєю вєрєстєють лєвєдї, бо ї тудї тєтєрєва хєдєла. Карє Вєноа, карє...

(Та чїм їє нємєчїєчї? Чїм? І рука кнїзєа затїєєєтєсь.)

— Картоєноу печєноу, холодуєу за дорогї вїєлєл — кєлє дїд. — Та ї до дому прєлєл, як узєє гї-чуть, то рєзєм, дїєко, кнїзєа, та ї тїєкнє...

Втєкєна сєвєра дїєл і бєчїтєє чїєвєє нєстїє в дїєл ї у сїнїа шїє-цїє рєбєтєчє. Але чїєє нємєчїєчї? Задєкєнїєтєчє поауєнїє і кнїзєої у шєкєх рєкє холєтї. Грїє дїє русїє мєлєчєє — сєкї, вєстїєсїє кнї-жї. Сїнїє стєєтєчє, коан вїєдєкнїє, мїє їм гєвєрнїєчї, коан бєтєво їє у жєсїєлї з кнїзєм?

В сєвєдїнїї кїмнєтї чутїє рєкєнї — за рєкєрї кнїзїєнї Олєгєа Сємєлє-

єтєсь дїд і з сїєлєнїє в поєє зї-дуєєса.

— На свєтєу вєсїрєю прєму тє-бє, кнїзєю! — кєлєє вона вїдкє-нїєнїєсє чужїєм.

Дїд дїєвєтєса на сїнїє.

— Пїєкємо! — кєлєє, чєко нї-чєо а нїєк нє зїєєлє, кудї ї як їтї.

А кнїзєа? Кнїзєа уєлєєнїєєсє очї-ма в пєстєть свєтїй рєзєвєлїєї дру-жїєнї. На нїєї оєє — вїє бєчїтєє — нєвїєстїє бєтєчє, кнїжнїє Рємєнєвої, якє кнїжнїє рєдїє сєкїє заїєнї-чуєла — снєахотїєї єкарє рєду. Кнїзєа кєлєє:

— Олєгєо, дєлєвєлє мєнїє чє нє-мєстєно...

У слєвах кнїзєа є золотє сєрцє в ємєнємоу і кнїжнїє рєзєвєлїєє спрєжєу. Оєє в руцєх кнїзєа стєлїєтїє пємєтєя, дєлє Рємєна Вєлє-чєго своїї дружїєнї, матєрї Дєнїє-дїє Вєснїєлєкє, кнїзєєного бєтєчє. Цє — нє зїєчїєєє сєбї нємєстє: кєпїєнїє корєвєлє у нємєу нєє золє-тїє пєєє і на пєсїє дїємєтїє. Свє-дїє забрєлєл в нїєї кнїзєа чєє в руцєх татар дїє скєрбїє, дєєє у дє-лєкїєї Бїєлєтїєї рєбєсїєнїє, а Гєдїєчї-ку Вєлєстєє за добрїєх чєсїє прї-вєснєлє...

Оєє кнїзєєва рука, мїєрєно сїм-чур-шїє одїєк, рєзїєрєла вїтєку,

Пєлєдїє вїєлєнїє трїє нємєстїєнїєї рє-стєгнїєлїє рєзєкїє кнїжнїєї.

— Будє лєсєка, Олєгєо, зєвєлєє сєбї. А внї, дїєд, мєчєтє цїє нємєстїє-нїє, дїє сєбє і дєє сїєнїє по одїєї. Врєщїє пїєдєє до грєхє! Сєкєнїє-лє-сє в гєрєдї і сєкєєтєє, чєтє є вїє-дєє. Маєє вєм дєтїє мєлїє*) хлєбї і худєбу...

Трїє пєсєтїє, як трїє дубїє, вїєлєл вїд нєчїє кнїзєнїє:

— Бєтєчє! Кнїзєа наш...

— Устєнєтє! — кєлєє кнїзєа ї йєго рєка на їх гєлєвїє лїєчє, — Рїєнїє рєжєлє вєлєтїєє тїєрїє їєу сєвїє в яєлєк. Будєтєє в мєнє гєстїє, за мїє стїє прєму вєє...

І нєвїєнїє вурєнуєноу тїєю дїєю нєвїєчїєноу за руку, кнїзєа вїєчїєнїє дєврїє та шїєвє пєрєдєу. За чєр-гєвоєнїє аєврїєма дїєкуєлє свєчїєма, лєдєноу, куєтєю і мєдом. На скє-тєрїєчє рєстєрїє вїд мєлє, коаєчїє і кнїжнїє. Їєна пїєвєтєчєя поєтєу, слєжубїє ї вєрєтєчєк вїєгнєлєса, нїєбїє дєлє вїєтєрє, коан вїєвїєнїєнїє кнї-жнїєнїє.

— Щє трїє стїєлїє за мїє стїєлїє! — тєрєнує коротєко кнїзєа нєйбєлє-жїє.

чєму гєрїєчїєкєю*), пєкєдуєчїє на поєтєку.

Слєжубє мєтєчуєлєса. Рука кнїзєа пєкєвалєла Анєрїєчїєнїє мїєсцє. В бєднїєнїєї, прєстїєї одєкїє нєє стє-лїєа за стєлом Свєтєго Вєнєрє о-нїєлїє, зєнєтєжєнїє, зачєрєвоєнїє. Дї-дєвїє поїєтєю дїєкєлєнїє губїє.

— Намїє гєстїє — сєлєчїє, що нас узєєлє гєдуєтїє! — пєкєвалє зєчїє, і нїєбїє гєдє рєжєю зїєчїєє, вєє в тєї бїє пєкєлєнїєлєса. — А тєпєр, дїтїє мєїє: Хрїєтєс Рєкєдє-тєсь!

— Сєлєтїє Рїєгє! — пїєвєтєка гєлєсїє.

Кнїзєа стєєлєє за стєлом і рїєннїм гєлєсєм поєлє:

Бог прєдвїчїнї... — народнєсїє... — пїдкєчїєноу пїєвєтїєчє гєлєсїє і стєгнєчєноу хєрє-мєчє.)

Сїєлєлє всїє. Тїєвєчїє дїєвїє Ан-дрїєчїєнїє нє даєлєл спїватїє сєлє-чїє, а йєго сїнїє зєдїєлєнїєлє мє-чїєнїє у кнїзєа-бєтєчєа ї добрєдїєло-дєлєстїє. Їє сєрцє нє було тєпєр їєє.

*) Прїєслушєнїє.

*) Сєлєкєдїє.

Найкращий Свят-Вечір в житті Ковальчуків

I.

І старого Клима Ковальчука і його сина Федірка, однаково щось пече в серці. Так само ірстать пошко в душі старелька свекруха та її молодя невістка Олена.

І чим ближче Різдво, тим важчі їхні переживання.

Ах, це Різдво! Не таке воно, як інші свята. Справжнє хайборобське свято. Печера, ясла, пастухи, воли, вісли, сніг, мідь дудь у поді! А в хаті в кутку сіди! На стоїй й під столом сіно. Кутя, узвар, пироги. Обличчя в усіх розсмієні. Радість, спокій, приязнь. Забути сварки й крикди.

Може в кого й буде в душі спокій, лише не в Ковальчуків. Може де й є на світі приязнь, та не між ними. Може й буде кому радісно, тільки не їм.

Вони — батьки й діти — майже три роки одні в одних не бувають. Щось не дає їм навіть побалакати по-родському. Інші в Різдво будуть гоститися. Батьки відлаштуватимуть дітей, діти батьків. А вони? Будуть тікати одні від одних, будуть мучитися по своїх хатах.

Тажко!

Особливо тяжко старій Ковальчуків та її невістці Олені. Йичине серце не може жити пасивно, без любові.

І пощо все це між ними сталося?

II.

А сталося це не відразу. Збиралося в душі шліми роками.

Старий Ковальчук неписемний. Зате Федірко цілком новий святий, за польських часів до школи ходив, багато книжок перечитав, на різнік заробив гроши, а українським інтелігентам не раз балакав про Україну, про землян Холмишани, про нові способи господарювання й загалом про такі речі, яких його батько й зрозуміти не міг.

Федірко гарячий був. Хотів ураз ціле життя Холмишин зміни, все поставити по новому: і в селі, і в хаті, і в полі, і в ставні, і в садку.

А батько теж упертий. — Гоп! — каже. — Я тут господар. Як скажу, так і робі.

Федірові потрібні гроші на членську вкладку до „Рішної Хати“, на уділ до кооперативи, на книжки, часописи, на добірне насіння, щепи, погної. А батько не дає, та й годі. На самому ділі в скрині тримає та ще й сам на скриню сяде.

Зате коли побачиться за старим приятелем, зараз до шинку або до пиварні. І пітвом золотий за золотим. І йде завжди по стародавньому...

— Хехехех! — сміється Ковальчук, коли в голові вже ве-

шумить. — Правда, що тепер молоді дурні?

— Це які дурні! — регочуться підліткі приятелі. — Замість випити та погуляти — на якісь вистави йдуть або якісь тобі вірші мовлять — ні про чорта, ні про Богородицю! Хехехех!

Компанія сміється, аж лягає. — Такий гроном каже, що коли будеш робити, як він радить, то й виродить, чога не посиди, і книжка молода дасть, і могут знесеться! Ха-ха-ха!

— А по мовою: дай мені землі, то я і без гронома потрафлю господарити!

— Чуєш, Олено? — підхоплю Федірко. — В темній батьківській хаті нам уже місяць немалі. Що ж, підемо в світ, до розумітих людей!

Почався жіночий плач, асмент, ще дужча сварка.

Ковальчукова не допустила до вічки Федірка. Батько виділив йому два гектари землі й поміг поставити хату. А на прощання додав:

— Щоб мені більше й на очі не показувався.

— Добре, буде в пам'яті! — тихо, але рішуче відповів Федірко.

І з того часу батько з сином

гору над ним. Його правда. Виподить, що він розумніший за батька. А батько, значить, дурніший. О, ні! Цього старий не міг перестати!

Федірко теж не наближався до батька.

Бо обидва були аперті.

IV.

Піде Різдво.

Мучиться батько, мучиться й Федірко в Оленою. Не матимуть вони радісного свята. Не легко їм буде за серці у Свят-Вечір.

Старі Ковальчуки такі сумні, нелице б їм хто світ завважав. Самітню, як сироти, святакутумуть Різдво. А хто знає, чи це не остатнє їхнє свято!

Стають їм в очак пекучі сльози.

Настав уже й Свят-Вечір.

Старі з самого ранку не розумовляють. Ноги сімні ходять, руки самі роблять, а яких — як завважало.

Та ось — старий починає стогнати. Значить — хворий. А коли зайшло сонце й на небо виплила рідкаві зірка та треба було сілати до святавечері, Ковальчук стогнав від болю, аж стіни здригалися.

— Ов, заданця, буду вмирати, — прошепотів.

Ковальчукова переждалася, заземментувала та її побігла до Федірка й виробила галасу:

— Тато вмирати! Іди, синку! Іди, Олено! Може що порадить, може чим допоможе. Ов, Боже мій, Боже! Що ж я буду робити, сирота нещасна! Змижля Федіркоче серце.

— Ходіть! — каже до Олени. Федірко щось порадить. Олена попоралася вже старого, і за яку годину вже всі разом сиділи за столом та сповинали свату вечерю.

Розсміхнувшись обличчя в Ковальчуків. Оні горіли спокоем і щастям. Серця спініали радісно. Навіть лямка на стіні світилася якось ясніше й стіни наче б всеюло зміцнілися.

Цей Свят-Вечір був найкращим Свят-Вечером у житті Ковальчуків.

Чи справді старий Ковальчук був хворий чи тільки знавав хворого, — хто його знав!

Одно всі бачили: недугу, як рукою, зиндо. Повеселів. Пожвавів. Очі іскрилися. А колідки підтагав, як колідсь, у молоді роки.

Коли ж прийшла черга на кутю, звернувся до Федірка, поклавши йому руку на плече:

— Тепер уже бачу, що без книжки й розуму господарити не можна. Отже, як хочеш, бери в свої руки все господарку. Мені вже час і відпочити...

„Возвеселімся всі разом ніні!“

— Тому-то я й кажу сному Федірові! на горляку дам, на музику дам, а на дурні книжки маритувати не дозволяю. Щоб ме ціми книжками й не смерділо в хаті! Роби так, як дід-зай-роби та як твій батько робить. А як ні, то пацанце!

III.

Тоді, — було не перед війною, — отак старий Ковальчук не раз розмовляв із Федіркою та вінш його господарити пацанцею.

Само по слові й ділянку одного разу до гарячої сварки. — Ти дурний! — гукнула старий. — Тобі замкритилося в го-лові від цих книжок та від нап'я-сних дуріюх!

— Ні, — скипів Федірко, — то ви, тату, темні! Сьогодні вже й кінь чого кращого життя. А ви ще ні!

— Геть мені з хати! — кинувся до нього батько. — Геть!

3 праці пасіничкої кооперативи на Холмщині

Холмщина в Підляшшю завжди була тим тереном нашої землі, де відбувалися успішні націоналістичні, соціальні і господарські непереривні з різних боків і то в найкращій формі. Часом лише, зі завтовсюг світових воєн, як непереривні пригрозили і Холмщина, як змученої рашени, але зворотної сили помаху починала знову відновлювати народжуваність. Подібно чергове відновлення цієї землі в її історії настало восени 1939 р. Вілля відірвана рпні антагоністичні Холмщина альмані відігнула. Нарід залезав до прпні; пошла відігнути і наша господарсько-споживча кооператива.

По трьох роках праці можна було б уже зробити деякі докладні звістки, показавши огляд цієї самостійної праці на поці усеї кооперативі, але це оставимо на пізніше. Нарід зупиняємо на одній зужчій діяльній намот загальної кооперативі, а саме на кооперативі пасіниччій, яка на Холмщині завлашала добрий ґрунт до розвитку, а яка до вілля була тут в заешаній і відоснованій. Чим же нещодабача тривала? Груби ми діями народилося заробітку, який більш до кіншої зміни. Пасіничка відігнула на собі страшний татар вализю. Не ми вистропували, не мав можливості подумати над своєю культурним вживанням але вкращого розвитку цієї виробничої гауки господарства.

З приходом німецької влади не пі нездогаданно відішла. Малоч розважлив думи, гурт славних пасіниччій кооперативі зорганізувала Пасіничку Кооперативу "Рп" з місцем оселу в Холмі. Справлені своєї ставової організації пасінички, як бажало до науки, почали єдині в свої кооперативі і вже в першому році П існування мала вона сотні членів, починаючи з Білої Паласки, через Володаву, Холм, Грубешів, Томашів, Кростоват і Белз.

За не повних три роки праці кооператива "Рп" в Холмі обидвала зваши 3.300 членів-пасіниччій, створила власні фонди для праці і згодності, не дивлячись на всі неможливі війни, розвивається до кращого. В місті Холмі має 2 крамляни, моторову майстерню зваши, вироблює вошши, державить білз 2 га городу і саду, де є умішана і пасіка "Роя". В Грубешові кооператива має свою філію, а в інших повіттах — делегатури. Кооператива обслуговує в першу чергу пасіниччій, потім славних і городничих і т господарів. Бо проде річне пасіниччій, свіднігородниччій та господарське приваля, зваши, вошши, шеля, насіння, тощо, а для міста — зваши, овочі і претвори та мед в яртки. Кооператива зваши єдинолі білз 20 осіб, переважно холмщани, з яких

Конференція проваду УДК. Для 15 грудня відбулася в УДК у Холмі конференція проваду, на якій поручено писати актуальні справ, а саме: заключення організації "Воловичих колес" культурно-освітної праці", зваши доповіді, зваши книжок та окладженя првкнівних сквпій та обелзья, яких голови та мужі дозира мають в євкторішому числі зваши в зарплатення УДК на спільну праду.

Чергове число нашого Тижня зваши появиться з датою 17 счня 1943.

виробляються добрі факшні і кооператива.

Повноком зваши праці кооператив "Рп" є поставлена для всіх пасіниччій Холмщина науку для звашивання білз та збір і пролж меду до претерії в П. Г. Тази кооператива рпнич звашиє припасивий контингент меду.

З отворення і пачому році в П. Г. існує в Холмі пасіниччій при Холмщанських Палагах. Холмщина і Холмщина 4 інструкторів пасіниччій та до 40—50 контролорів звашиності білз на кожній поці. Пасіничка одержує пасіниччій часосипи, служує пасіниччій курси, лекції. В них прихлх кооп. "Рп" теж відіде свою посяльну яку.

Для кращого зваши, який матеріальний звашиє представляє для кооп пасіниччій, коротко подімо

Про думи й давніх кобзарів

Кожний нарід має між собою талантів людей, що все своє життя присвячують музиці і співан. Далі ні народні співаки, що до співу пригварав собі на бандури або кобу — називалися кобзарі або бандуристи. Бандура чи кобза — це найцінніший музичний інструмент, одні із майстрів цих наших музичних інструментів, що мають струни.

Кобзарів наш нарід щиро поважав, уважали їх за небезпечних людей, яким Господь дав або промовляти пісню до душі і серця народу. Кобзарі оспівували в своїх піснях народні свята й явчлчі, рпничі свята і веселі події з життя народу, військові походи і перемоги, і щим зваши бували собі любові і пошлу серед народу. Без них не обходилися ні піснні весілля, ні гучні бенкети.

Число бандуристів було в нас дуже велике за козачьих часів. Бандуристи співава тоді болгарським думи. Назва "дума" болгарського походження й означає "сло во". Думи складалісь безсередньо після події учасник її оцвалі. Білх ніж переїмали думи народні співаки, вичували їх під бренькіт кобзар, бандури або зваши і передавали молодим поколінням.

Думи повстали за козачьих часів (16 і 17 в.). З погляду на їх зміст відіать думи на: лириччій, а яких оспівана боротьба з турками і татарами, невідмінніччій, а яких оспіваний побут козаків у неволі, кнх тут за рідним краєм, тяжке горе бранців, а даьше думи про море, про степ, про Хмельниччину і побутові думи, які оспівували життя народу. Серед дум є і почвальні, в яких співаєть про любов до рідного краю, про святість батьківського й матірнього благословення, про снау якуля, тощо. В деяких думках поєдній гумор і сатиричне забарвлення.

Кобзар в Україні мав кобу майже кожний українцє. Вона разом із шаблем, пістолем та списом принарошувала стіни козачьих святин. Сам господар, бувало, у війну хвиляну грою на бандури розважав свою ауду. Пригадує собі веселі і сумні літа. Грали на ній і деякі інші славні гетьмані, — напр. Іван Мазепа, грали й інші видні поети: Котляревський, Куцлий, і сам Тарас Шевченко.

Зваши збір лише з козьського повіту (з Володавиною); Холмщина наракує до 1890 пасіниччій господарств за околю 107,600 шів білз. З цього організували в товаристві 1,340, не організувані лише дрібні пасінички. Прогискаючи, що з кождого пав в зваши році пасіниччій зваши до 10 кг меду пересіло в а поці зваши околю 100 сотварів меду і білз 55 сотварів зваши. Поминючи вже величезну користь білз, як звашиності різних господарських пролжн та садів для звашиєня зваши — лише мед і віск складе велике вжиттє багатов Холмщина. Поці Грубешівської війи щим оглядом представляється далеко краще.

Уваж це добре розуміє і току на кожному році робить рпні пошлв і зваши, щоб пасіниччій на наших землях відігнути і культурно його відігнути. Треба лише, щоб звашиго кобу була відігнути, любов і орота до цієї шващної і попольної праці.

М. Поляков.

Світ-Вечір у Сибірії! тайлі

Додаточеня зі стор. 8-10.

А я в холодній Сибірі
Лісам бажую,
Й дороги розвітало,
Сніги засипають,
А на моїх діліх слави
Людом замарюють,
Дорогу порозитало,
В барак повернулось,
А за мною сніги знопу
П засипають.
І звашиччій погорію
І зноу розвітало,
Так іти првкні авочі
Спокою не маю...

Світінчл, відігнутий олівець,
задумався. Та тут люта шващиє
шващиє надіорі стала біти в замерз-
шея вкоче, шарпати джерця. Це
пригадало Марусі, що має йти до

Вона швидко звашилася. Батько
та брат і менші діти спали вже.
Батько та брат зващи рашенню на
саме Різдво зващи стигнати дє-
рева в тайлі. Мати хотівалася
йти спати, тепер молчалася.

Увашиччій міталу й лобуву, ви-
вилла. Була вже замітати до са-
мого ранку.)

Що люди не вдумали. Оповідання
написане на основі ліста за-
вашиєня це за боашиєшчій. Завашиє-
ня їх аж в Иркутську область під
саму монгольську границю.

З ТОРГІВЛІ Й ПРОМИСЛУ НА ХОЛМЩИНІ

Збори кобу і реїсниччій. Для 15
грудня, після довшої претері, віді-
гували зваши зваши Обєднаня
праці українських кобу і реїсниччій.
На збори првбуло понад 20 о-
сіб, членів Обєднаня з головою д-
ро. Броньшій та претствітників УДК —
голова кап-а. Шрамччій, госп. реф. ін-
ж. Романович і орг. реф. д-р
О. Білзничий. На зборох після пр-
вигляє вібранных головою УДК, об-
говорено писку певних питав та
вписувань деяких вказівк і поба-
жань господарського і організаційно-
референтів УДК. Мишинішо
поставлено присутити до білх ін-
тенсивної праці над організації та
півнесення вартості українського
культета та ремесла, як рпниччій
звасипити звашиччій та реїсниччій
Холмі і околиці про необхідність
належати до своєї обєднаня і впа-
чувати до УДК відповідній запо-
вляльній діялок. Побажувало до у-
прити Обєднаня, щоб частіше зваши
звасипа членів і на такє обєднаня
думками, збори зващиєно.

До промислу й торговлі. З різних
квішчій Холмщини Зващи прввадять
вістки, що наиве самостійно починяє
розуміти дух зващи: починає своїх
дїтей, яких зващи на рпні, спр-
мовувати до інших роля дивити. По-
чалося а шващованості до брорів
праці — в волонср упрлах, УДК,
повногих союзів кооператив, у
поштових урлах іт. Позові бичи-
но зашващиванє торговельно в
првччій ремеслам: шващиєнось ніж
сподів, краплі, шкарп, павль
голниччій. Маємо вже немало українсь-
ких купців — рпниччій грою храмшн,
ресторля, каверь і ітш. Треба
сподіватися, що нехть до торговлі
й ремесла серед нашої свашччій
згодом цілком розвіється, і се-
вешчій діти знайдуть собі в містах
і містечках певний, зващиєшчій
шматок хліба.

Нема старих тх кобзарів,
Які колись грали!
Нема славних тх лиуарів,
Що давно співали.

Зарей же новий кобзарю,
Хай люди почитують,
Та хай своє стародавне
Бережить, шанують.
Нехай кожний українцє
Історію знає,
Нехай! слава їй про кобзарів
У нас не вмирає!

З нашого життя

ПЕРЕГЛЯД ЗА ГРУДЕНЬ 1942.

Реферат Визначки Ізборків Дня 6.
12. Визначка Ізборків визогосп. в своїй темі школи реферат п.п. „Давогаги Української Церкви“. Українське громадство Хоми і околиць часенем не прибуло та з задоволенням наслухало глибоко передуманий реферат. Дюх із добровільних латок Визначки призначив на користь новонамих учнів технічної школи.

Богослужби в Андріївській церкві в Хоми. З 3 на 12 грудня, з дня св. Андрая Первозванного, Богослужби відбуваються в Хоми не в катедральній Соборі, а в Андріївській (гономій) церкві, з т. зв. теплі. Богослужби перенесено до цієї церкви з Собору тому, що Собор не організується. Богослужби відбувають архієп. Ізборків і єпископ Тимофій в співслужбові місцевого духовенства.

Різдвяний концерт. Хор УОТ в Хоми в часі Різдвяних свят дасть другий концерт (перший відбувся 29 листопада). В програмі звідуть кордади й шпелі. Хор виступить у складі понад 40 осіб під диригентурою Хн. Тимківського.

Новий „колектив“. Хомиська духовна консисторія видала „Український колектив“ — збірник колектив, шпелів і новорічних побачень. Текст колективу оцінено від чудного заміщення останих років.

Хомиський Протопресвітер Народиан Календар прийшов з друку в кільці листопада й вже майже розійшовся.

Покорю заслуженого громадянина.

Дня 6 грудня після тяжкої хвороби помер у м. Свині заслужений громадський, заслужений підста і делегат УДК у Хоми, Андрій Задаський. На похороні дня 8 грудня зішлюся велика норода, родичів та сусідів. Призначено також представити від п. українськостини — інспектор п. Крамаренко, УДК у Хоми — голова колективу, Шримченко та орг. реф. Облізавський, як різномістий власности Південно. На могилі згадані представники породами покійного тежання соловья, — відраховуючи його заслуги та безперервности у справі, яку покійний поклав для української Хомищини, та склади на кожній вілці, як скромно вказати за що його врано для свого народу.

О. Фабій у Володимі. Д-р О. Фабій, на запрошення УОТ в Володимі дня 19. 12. прочитав у домішній Т-ва свою нову, ще недруковану вому „Пань Оган“.

Сходина членів УОТ у Березині. Права УОТ в передумову українському селі на Хомищині в Березині, починаючи відтепер веревка пробудується. У неділю, 6 грудня з ініціативою управителя місцевої школи, Ленінського, скликали перші в цьому землі ширші сходина членів УОТ та зарплатених гостей — соловья. На зборях зішлюлося понад 100 осіб. До зборів звернувся представник УДК орг. реф. дир. П. Облізавський з закликом присутити до скріпленої культ-освітньої праці та визогосп. реферат про цілі та завдання УОТ. На зборах покінчили нову управу УОТ під пролодом сел. Левківського. Нова управу приривала звідні присутити до праці над відраховання культурного рідня села. Після заключення зборів, присутні соловья разом зупинилися на доповіді української студентської могоди. Новай управу та соловья, які зобов'язали на дашо про цілю, а про душу, можна тільки побачати успіху в майбутній праці.

Живий зв'язок з Проводом

Нам, що виростаємо серед інших обставин, може й дивно не раз, що нема в нас тепер стільки різних культурно-освітніх, спортивних і т. п. товариств, як це було перед війною. Коли не заставляються глибоше — то й справді могло б виватитися нам, що наше життя збідніло. Тепер у нас тільки Центральний Комітет і в його ринках Українські Освітні Товариства (УОТ). Моголо б виватитися, що організації різних форм а взаі і цих і можливості праці в їх ринках — маю. Але так воно, очевидно, не є. Під організаціїми оглядом ми не збідніли, але поспунали великий крок вперед. Замість цілої купи товариств, що часто себе звільно поборювали й витрачали на це багато енергії — мемо сьогодні одну-єдину організацію, яка опорулює цілість нашого життя. Вона обслує на цьому терені всіх шлюхів українців і вступле їхні інтереси. Господарини народним майном, обертуючи збірниками з вказом і жертв грішних — вона жиняє їх на заспокоєння справді найважніших, найбільш нуждних потреб.

Ми всі ставимо одну спільну, одну організацію. В організації одної людини безумно кружляють кров та безупинно відповується в серці і відкидає мандру надалі і до найбільших висот. Подібно воно діється і в нашому національному організмі. Наш Центральний Комітет безупинно працює, щоб і в найважній закутні, найбільш слабом чи zagrożеним кілітині, найбільш потребуєчому помочи одниняма жити морально піддержку й матеріальну помочи.

Кожний із нас відлучає щезий то і найменший біли, навіть малезька виколетня голубою. Нерви, що як жити оповили наше тіло, неважно діють, звязати до мізку про все, що трапляється в наших організмі чи біла його. І ми, усвідомити собі це, робимо все, що тільки можемо, щоб

ЩО МІСЯЧНИК

Вечірка Година
КОЖНОГО МІСЯЦЯ ОДИН ТОМ ПОВІСТІ АБО Оповідань.
Річня передплата 36 зол.
Піврічня 18 „
Кварт. Райсплатка 34 „

Визначка фізичної справности. Дня 11 грудня в домішній УДК відбулася скроєна, але як же мала урочистість. Вперше на Хомищині відстав Визначка фізичної справности молоді, випотривати ювони, бувані та теперішній учні середніх шкіл: Бундид, Лихотин, Перуа, Сагайдакський, Стасюк, Урбанюк та Лушак. Справні й молоді влози заслужили на це глибоке вясдування відраховання, подякування не мало праці над своєю зшлюхованістю під пролодом звідного в ділянці фізичного виконання проф. Форостеня, який на пресейній вечір поклав Хоми. При підній загоді відраховані, плавини ювониками соловьям попросили свого професора від імені „Північного Сявротного Гуртка“ та обдарували його цілюю книжкою „Українська Вигляда“, вайовиним виданням проф. Наріжного, з хліб жарва згадка про праці проф. Форостеня за кородою, з різном гоюваннями.

втинити чи хом зменшити біль. І в нашому народному організмі центральна звя негарно про кожне недомогання і свої найменші кілітини. Правда, перав і вістки можуть знізнатися, особливо тоді коли нами „судити іні верни“ не функціонують в моготрьох місці правильно, не вітують а час про все, що діється.

Мужи довіри, Делегатури. До помочи й Округній Комітеті — звали, щоб лувати Український Центральний Комітет з його членами. Округу ролю в цій першій системі нашій спільноціній відорвати й найважніші органи — мужи довіри. Вони постійно й безперервно стрічаються в поодиноким громадянином й найкраще знають про їхні потреби, боал чи радості. Вони і теми водорокованих вернів, що справді і в найважній закутні краю і сповістують о середок про всі недомогання й потреби своєї місцевини. Крім того вони беруть участь в нарадах й анкетах, там дістають потрібні вказівки, і дізнаються своїми способами ювони й треба запобігати люкові, помагати тим, що помочи потребує, збідшувати освіти, помозувати лубокути, оживляти життя й працю в своїй місцевині. Словом — дізнаються кожно часно про всі можливості, за собою й лавині праці.

У здоровому організмі не сміє бути ні одного занепокоєння нерву, ні одної обуржені чи перестройки бжачи, що розповуає дужку по цілюму тілу кров і в серці, бо це триваючо б копейний живий тежоті ринках зворобляються механізмами, перав навіть дужо важкими. І в успішному організмі кожна кілітина, кожний орган відгора важливо ролю, як і найменше копейничко чи ширючка в механізмі годинничка. Одне з одних мусить тут дучитися, заубовується, та поновити себе звільно, щоб великий, скомілюваний механізм правильно функціонував.

І в мужах довіри наших Комітетів тяжать важкі завдання і відповуальність. Від хлібної праці й плавности залежить у великій мірі успіх нашого великого діла — виконання плавині і починня нашого Проводу, Українського Центрального Комітету. Співпраця світового активу села з мужем довіри в кожній громаді вийде на користь і потребуєчому моральної чи матеріальної помочи, але й на лубо ролю загальної справи. К. З.

ПОВДОМЛЯМО, що сьогоднішнє число нашого часопису вяснуємо, як оказово, до всіх наших установ. Прохаємо їх Проводи подбати, щоб ювони стали й іні службовці стали його передплатниками та дбали про якнайбільше поширення нашого преси.

ВАЖКЕ ДЛЯ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ. У звязку з рекламними вивих нових передплатників поблагодіємо, що най часенем вяснуємо новим передплатникам, що платили передплату місяці 1-го — від 13-го місяця, в тим, що платили передплату місяці 1-го — від і наступного місяця.

Веселих Свят!

Ширі побачання з нагоди Христового Різдва та Нового Року скликали всім українським Високоспресіяним Владикам, Ринкамцям та Співробітникам УДК, Головам, Співробітникам та Мукам Доіри УДК, і Делегатур, Головам УОТ, Дирекції та Співробітникам „Українського Видання“ „Пролодом усіх Українських Установ та усюму Українському Громадству.

ВОЛОДИМИР КУБІВЧИВ
Провинія У. П. К.

Співробітникам „Українського Видання“, Авторам і Редакторам, Покупцям, Передплатникам, Читачам і Прихильникам бжачо Веселих Свят і щасяного Нового Року.

ІВАН ЗІНІВСЬКИЙ,
директор Українського Видання, Криві, Криві-Ліви.

Усім Українцям в Люблінській Області ширі побачання з Святим Різдва Христового і Нового Року перешлає
Д-р **ЛЮБМИР ГОДЕЦЬКО**,
Доравлин У. П. К., Люблин.

Всього найважшого зі святами Христового Різдва й Нового Року бжаче всім українцям на Північній
У. П. К., Біла Підляська.

Веселих Різдвяних Свят та вясного Нового Року бжаче всім українцям на Хомищині усім
У. П. К. у Хоми
Місті Королі Давида.

Христос Родився! Успіхи у житті і праці в добре майбутне з Різдвам і Новим Роком бжаче своїм Співробітникам, Членам і Прихильникам
У. П. К., Грубешів.

З Святим Різдвам і Новим Роком ширі побачання всім бжачо ширим Співробітникам, Мукам Доіри, Головам УОТ і усюму Українському Громадству Крає сповістаними бжаче
У. П. К., Красипістан.

З нагоди Різдва Христового й Нового Року всім українцям у Люблінщині перешлає ширі побачання всего найважшого
У. П. К., Люблин.

З Різдвам Христовим та Новим Роком здоровит усіх братів-українців
НАРОДНИЙ ТЕАТР у Хоми.

Українцям Хомищини й Північній, зокрема всім Читачам і Доірицям „Хомиської Землі“ ширі побачання з Різдвам Христовим і Новим Роком перешлає
Д-р **СТЕПАН БАРАН**
Хоми.

На студентській фоні, Українській Дові, Комітет у Хоми перешлає до Комісії Допомоги Українському Студентству за рік року 1942 загальної суми 9.404 зол, 59 сот. з чого 4.507 зол. 35 сот. виваля Делегатура у Володимі та 4.807 зол. 24 сот. Хоми. Дякує в більшості склякам громадяни Більших міст, установ, кооператив, приватні підприємства і версепі селю. Тепер передраховує розподіляє по ролю на те і кому плав, яка в загальної суми дасть понад 20.000 зол.

Не опускати рук!

Чимало людей причисляють себе боротися з пошестьми удагати: різного роду тирани, гриппа, черевиків і подібних явищ.

Але в нас це іншого роду звикі удаги, що виспирюються між нами епідемією і вони чи не більш небезпечні для народу, як усі інші це удаги даха, прибітобачені, бошадіється, вилучує у власні сили, у можливість, а то й допінкати боротися проти удаги. За тим же опущення рук, за опущення у власних, дробих, хоч може і для однієї важких справах. Людей, жоржже такою удагою, не тільки самі не дають того, що повинні й могли би дати се себе, але заражують своєю удагою ще й других, переконуючи, що на всяку освіту, культуру, а то й на господарську як гігієнічну працю тепер не час. Вроде, що тепер нема а чині і нема того йкати на село, що й на місці нема змоги працювати. Мовляв люди не відбудуться, а хв би й зайшли, то тільки на те, що нірідуть на асиково роду країну. Навіть, коли порушати таку лекучу справу, як ймажогати та виконати, то і тут не віряться в успішність боротьби з ними.

Розуміється, людина, обгорена таким песніз-

ном й аспірою у власні, а що гірше а сму свого народу, не знаде аргументу на побороваши таких небезпечних теорій, але це не в доказом, що гартуку в цих умовах, в яких ніх ні зможе, не знає. Ахмі ж в неолудому місці, без огляду на все праце але гарту і то на різних ділянках. Це, савва Богу, не всі огорені удагою аспіри. Живий народ мусить живе думати! Нема бжакінічної сгученці, треба тільки зміни знати вихід з неї. Треба дати собі справу, що така завжди гірша від усього зможних обставин і що саме у боротися треба нам ставити свої снів до дальшого, нового, в окремих обставинах життя, яке перед нами, а не в бездіяльності.

Кажуть боротися з тою страшною удагою, що серед нас поширюється?

В першу чергу треба лікувати інтелекцію й впагати провідну верству, бо її обовязком підтримати духа широких верств народу, вати і них снім й охоту до граці. Треба сходитися, обговорювати ті справи, узадажати джужку на ті теми, запрошуючи на них й інтелекцію та провіа села. Треба ікати пр до, подавати в часописках не тільки короткі всткі, що, мовляв, тут і там треба вярня праця, але подавати способи й умовини, в яких й ведеться.

З такою підготовкою треба братися до праці. Не забуваймо, що їмд нікого небезпечного, як вилучення інтелекції у важких часах від села, зменшення його власної ділі. Чим важче життя народу, тим більше, тим ближче його треба вати буж. Пам'ятаймо, що те місце в народі, на якому ми повинні стояти, не стоїтиме порожнє. Хтось інший аккористе його й куватиме аброю проти нас та аміє її у відповідний час в аську леку. Простіть ухоті. Зрештою, їмдємо в таких часах, що хожня мінута але значіння роки в дмивих, мирних часах...

Треба до цієї боротьби з усіми лєхями воєнно-го часу, від яких і ми не можемо ухититися, абуватимуть ані наші снів. Треба притягувати й амотивувати також наше жинцотв як міста так і села. Воно, на діло, у всіх переможливі для народу боєз б в нього налітати. Жінка українка а їлі: наші історії їмд їмд і неспокійно сповняти свої громадські обовязки, треба й і тепер отримати з незрозуміли, шкідливої апації.

Всі ва фронт до боротьби з песнізмом, з аспірою у власні снів, а до праці не для власної, а для народної акорсти, — хай буде нашим гаслом у 1943 році! О. Крислевська.

гірям Кавказу. Незабаром німецькою військовою прапор аспірою (21. VIII.) на одному з найважливіх кавказських верхів, на Ельбурзі а в німецькі руки попала а серія й а початком вересня міста Армавір, Ворошильська, Пятигорська на півночі й Краснодар, Майкп та Новоросійськ на заході.

Одночасно, щоб спинити розгін німецького походу на півдні, бжакіється все аго і всю оспірою переводили велнді підлякні атаки на північ і на південь від Ставіраду, коло Воронежа, в околиці Курська, Орла, Каугті, Ржева, Ільменського озера та Волхова, але всі воєни, крім великих втрат у людях і матеріалі, не принесли їм того, чого вони собі бажали — прологу німецького фронту.

З приходом зими 1942 р. німецький фронт знову мусів припинити свій похід і знову від 25. X. почався великі оборонні бої з бжакієшнями, що досі мали великі невдачі. Німецька армія, збагачена досвідом минулої зими, думіє відбитися всі ворожі атаки і з весною почне дальшу боротьбу аж до повного знищення бжакієшнів. Літом і осіною минулого року бжакієшники втратили не тільки багато людського і воєнного матеріалу, але також дуже важні промислово-гірничі і хіміко-російські простори, що сильно відбилися на їх воєнних спроможностях.

На Заході

Воєні події на західному побережжі Європи таксамо доказали силу німецької зброї. Всі ворожі спроби висісти на французькому або норвезькому побережжі не адалися. Отже не вдалося їм кінець березня англійська атака на становища німецьких підводних човнів у Сен-Назер у гирлі Лоари і спроба висаду аітом (19. VIII.) між Сомаю і Сеною під Дієп.

Невдачі англійсько-американських висадів на європейському побережжі штовхнули американців та англійців до знапад (8. XI.) на французькі колонії в Північній Африці. У висаді того Німеччина та Італія для оборони перед ворожим наступом мусили зайняти (11. XI.) ршту Франції і Корсику. Зрада французьких висщих стар-

Після одного року війни

(Довідаєтца зі стор. 4-6).

шли з кошиками адміралом Дарліном у провіді довели до того, що німці та італійці мусили

У Північній Африці

Осіною 1941 р. англійці створили великі військової сили у Північній Африці, щоб ударити на армію великодержав осі. Фельдмаршал Роммель омижжачі рішавшої битви з аоромом, що мав перевагу в людському матеріалі і в позах, плянково відбилися на захід і спинилися на нових становищах у Бенгазі, під Аджедубію. В січні 1942 р. прийшло до боів у тому просторі і німецько-італійські війська, проломивши ворожі становища 29. I. зайняли Бенгазі. Описав прийшов досить довгий час "літний" і великі бої почалися зноів в червні 1942 р., коли сміливим наступом війська великодержав осі заволодали Тобруком, в якому були сильно загнудані англійці. 25. VI. німецькі та італійські частини взяли форте Капуччо, Солон, Галфая і Сілаєво-Варані, а 27. VI. — Бардію, 29. VI. — Марс-Матрук а 7. VII. стали під Ель-Аламейн на египетській території перед самою Александрією.

Після того зноів прийшло до ослаблення темпа воєнних дій на африканському терені. Англійці для оборони Египту і Суецького каналу зноів збірли великі сили, так що через те війна з рухомої перемінилася у війну здебільша позиційну. Серед боів під Ель-Аламейн та з його околиці перейшло майже все літо і настала осінь. Воля зноів принесла саіку англійськ оборонцям, що почалася 23. X. Зберігати свободу рухів і

27. XI. обсадити французьку морську пристянь Тулон і роззавати французьку армію.

свої голови їмд, фельдмаршал Роммель почав серед зайнятих боів відступати на захід. Примушений ворожого переваго примушений Тобрук і Бенгазі фельдмаршал Роммель плянково знищив їх воєнно-оборонні уладження. Зручно виманжжати спроби зорога окружити німецько-італійські частини, фельдмаршал Роммель, звів завзяті бої на південь від Бенгазі й в околиці Аджедубі, що спричинили англійцям чималі втрати. Тому, що ті бої спинювали ворожий похід, німецько - італійські частини могли далі ажіти з плянмом переходити на нові становища на заході Киренаїки й східної Лівії.

З хвалюючо, як 8. XI. американці та англійці висіли у французькій Північній Африці, великодержав осі рішили для оборони Європи від півдня, алазити зорога там же на африканському терені з Тунісу. За порозумінням з французьким урядом німці та італійці висіли в Тунісі. Було це в другій половині листопада. Незабаром пришло не тільки до аетувних боів, але також і до сукхотуніж. До першого більшого аудару між перельною сторожжє американських панцирних частин і між німецько-італійськими частинами прийшло під Тобрукією. Одночасно з тим відбувалися аетувські бої, що зєрталася проти ворожих кораблів у пристанях французької Північної Африки і проти ворожих сил на суходолі.

Успіхи німецьких підводних човнів

У висаді того з місяця на місяць стало зростати число ворожого затопленого корабельного тоннажу. У вересні минулого року воєнне вже дійшло до і міль, а в листопаді перешило понад 1 мільон. Новий 1943-ній рік напевно принесе дальше поширення діяльності німецьких підводних човнів і нові болючі втрати для зорога, якому так не достає кораблів.

На Далекому Сході

На окрему агаду заслуговують воєні дії на Далекому Сході. Впродаж короткого часу від 8. XII. 1941 р. до травня 1942 р. Японці не тільки, що важко розгромили американську флоту у Перл-Гарбор а британську коло Маалайського півострову, але майже дослісно покінчили з американськими і знглійським плавучим у Південно-східній Азії. Зайняли ще на самому початку під кінець грудня 1941 р. острів Гон-Кон японці знищили впливи Англії в Китаю. Заволодали Маалайський півострів, а також приморсь (П столиці Ратуку улава 3. III) — японці заповували від шельку до Північного на Тихій океан та стади загрожувати Індійському океану, що належали до Злучених Держав Півн. Америк відкрито японцям шлях у південну частину Тихого океану. Крім того японці зайняли від грудня 1941 р. до травня 1942 р. також багаті острови Голландської Індії — Суมาตรา, Борнео, Яву (столиця Гол. Індії і Яви — Батавія алава 5. II.) і Целебес, що їм не тільки забезпечило перепад Маалайського висинно, але також відкрито можливість алазити на Австралію.

Згадані військово-політичні успіхи є одночасно і господарськими осмажж. Японія дістала в Бурмі великі копальні гуни а на Борнео і Суматрі великі копальні нафти. Крім того вона придбала велнчезні засоби прохарчування.

Після тих діїсно велнчезних перемог прийшло до деякого зменшення темпа воєнних дій на Далекому Сході. Японія зайнялася відповідними упорядкованням і використанням зайнятих просторів. Забезпечена перед безпосереднім ворожим ударом, Японія пересела в червні на Півночі висад на Аляска та на Півдні вперто побороувала американську флоту в районі Солонюпових островів, де американці кілька разів (від серпня до грудня) потерпели невдачі. Можливо, що воєні 1943-ній рік принесе японській удар на Індію або на Австралію.

За здоров'я нації

Така вже людська природа, що любить забувати — забувати і про себе, не то про інших. Безжурно треба нам пригадувати те, що, здавалося б, всім миє сонце. От, кажемо, здоров'я. Невже ми не знаємо собі справи з того, що це найбільш, найважливіший наш скарб? Невже не розуміємо, що скоріше, ніж худіємо, обороти й масток, ми мусимо ретувати здоров'я наше, наших дітей, братів, батьків? Невже не знаємо, якою мукон для хворого є життя, яким тягарем для родичів та громади є хворий, скільки через хвороби марується робочих рук, скільки передчасно сходять у могилу здібних, наділених людей?

— Все це ми дуже добре знаємо, а однак — як рідко про це думаємо!

Задвоєно на дзвіниці дзвоні, сумно покочають по селі його звуки, ми здрітніємо, питаємо, що змерскаємо, «Хай з Богом спочиває», побідеємося, що такий молодий розпорщався з життям!.. Давше спокійно жуємо свій хліб, різкою слуху, шавшаво жуємо. А вночі діти кашлюють, плачуть крохлю. Нічого, переїде! — потішимо себе і ростуть могилки, все свіжі та свіжі. Лішаються вдома, адиються сироти, вмирають родичи, бурзани заростають подвір'я.

Всі культурні народи світу принаймають один місяць у році присвячують на те, щоб пригадати собі про своє здоров'я, щоб повести збірку, загальноборотьбу проти найгірших недуг, щоб зібрати фонд на лікування найбільш zagrożених, найбільш бідних громадян.

Подумав про це й наш національний провід.

Найгіршішою, найбільш поширеною в усьому світі, та зокрема серед українського народу, є недуга сухіт. Лише кожні п'ять чоловік на світі є вільна від цієї грізної заразики. Кожна стома громадянин — це діло тих малесеньких, невидних очок бактерій.

Є багато причин, чому саме посеред нашого народу збирає ця недуга таке обильне жниво. Ми виростаємо не в своїй хаті, а в-валях. Багато з нас проше життя в голоді, холоді, мучал. Ми за біди були, щоб самі лікуватися, щоб поможти собі і нашим братам по крові — а чужа гадля про нас не додала. Ми байдуже було наше здоров'я. Всеж — мусимо собі сказати правду в очі — ми теж не святі.

Ми теж, у деякій мірі, несемо відповідальність за ті тисячі, сотні тисяч передчасних мотал. Ми за байдужі були. Ми за тверді були на білі, на сльози. Громада — великий чоловік — каже народня приповідка. Сильний, загальним зусиллям можна багато дечого зробити, можна зарадити негодую люду. Треба вміти й хотіти напружити всі свої сили та спрямувати їх в одне.

Реперат Народною Здоров'я У. Ц. К. призначає саме цей місяць боротьби зі сухотами. То ж усі Медично-Санітарні об'єднання Прани при УОК-тах,

всі Українські Освітні Товариші стають всі єдиною громадиною обов'язані з цього місяця повести серед населення інкашпринув освітньою акцією. У доповіді-літ рефератна треба пояснити, що це таке сухіт, як береться іх і як з ними боротися.

Та це не все. В цьому місяці зверіть загальн вильннну увагу на здоров'я своє і своїх дітей. Як треба, порадьтеся лікаря — поконтролюйте зачасно, то й обміните в майбутньому більше лікко. Подбайте теж у цьому місяці пильніше про здоров'я наших найбільш обидованих членів. Поклопочіть як очиком, харчем, коли треба, переведіть у себе збірку, вишарп'йте до лікаря чи до шпиталю.

Громада по нції і бінокую

сорочка". Вий я не відкуте шого млого датуку, що його дадите — а поможете багато.

Інші народи, як кажемо, порадять, з дрібних датику побудувати тисячі шпиталю і санаторію. Отже не диво, що в них сухіт спонувають уаестреть менше жертв, як у нас. І ми мусимо піти їхнім шляхом. Ми же сміємо доволі легко безомібно зміряти солити тисячі нашой моталі. Ми за більшй народ, щоб так безтурботно проганюювати та ве неощинне майно. Так нуємо, захисаємо руки, влізьмі всі до великого діала! Наш труд аажий, та авпатати нам за шного адални, сонцем розсіяні погляди братів, що вертінимуться до авороні. Довган пов новарнішим життям сплітати аоні нам і народомі сторично свій довг.

М. К. Вай.

Піни й завтра

(а). Люди, що влучи, дивляться тільки під ноги, часто заходять в сапну вулицю". Знаю же те, що дивляться тільки куцесь далеко, «на край неба», можуть робити собі ноги об колоди. Іншими словами — людині треба одночасно звертати увагу на те, що є під ногами, що є сьогодні, і дивитися вперед, на дорогу, яка веде нас до завтрашнього, до майбутнього дня. В такому розумному угадінні «пін» з «завтра» людина може виконати з користю для себе й для інших і сьогоднішні обов'язки й майбутні завдання.

Хоч декого виконує докучають не треба, проте часто буває, що людина, притягнена тугарем шимнішого дня, так покхліть голову, що й не бачить шляху, який веде до кращого. Для неї стає байдуже все, що її ше спостережує.

годині не торкає. Коли казати їй, що за тилькель, за місяць ми за рік треба буде те ми тамте зробити, то вона відповілає: «е, хто б там сьогодні аше тии журився, хто б про це тепер думав!»

Очевидно, під такої людини не можемо собі брати прикладу й не будемо. Люди, що трітять повітря — це, як дерева вирвані з землі. Випушт, хоч ше молоді. Раз зустріну в а може аше 60-літнього господаря, як салих у шомім салку мавенькі дички. «Сад комете розводити? — шпало». «Так, каже, хай кон діти ають, бо я вже певно не буду щети овати а ших шепелі». Чи треба кращого прикладу на працю для майбутнього?

Через нашу землю перейшла війна, як куртина. Не одне

ЗАПРЕНУЄМУЄТЕ СОБІ І ПОРАДІТЕ ВАШІМ ЗНАЙОМИМ, ЩО СОБІ ЗАПРЕНУЄМУЄТЕ.

«НАШ ДІН» єдиний український ілюстрований місячник, присвячений справля аиторств, інженств, науки та громадського життя.

«МАЛІ ДРУЖИ» ілюстрований місячник для дітей.

Ілюстрований місячник для молоді. Підрадаєт за кошель куража річю в 2 коп. Перепишть сечти на адресу: Львів, Агортпрасно 15.

зницяла, не одне спалив. Але на частя фронт собою пересунується далеко на схід. І хоч війна ще триває, люди не тільки думають уже про відбудову, але й відбудовують, попраляють аніщене — шляхи, мости, дороги. А при тому виробляють плани широкій майбутньої розбудови міст і сіл.

Нанеає й на місці коїсь спаденої в часі бої аидискої «будини» в галицьким містечку, не поастане вже така сама, але виросте новачоний діл, що й зверху буде гарно представляти й автури буде відповідати вочоучасним потребам і вимогам тітвення. Повстане нове місто. Очевидно, наша інтерес вимагає, щоб і ми в шому ншомі місті мали свої домів й площі. Про це треба думати вже тепер, щоб не прийти «за пізно» і адоволатися — передмістям.

Та не тільки в містах авиривляються великі можливості, і в селу має великі завдання. І на село треба буде не одне аорощі. Наші люди, що бундні доволі у своїй і тепер пригадують західно-європейським селам і містам, бачуть, що й в моєму побудувати в селі. Вони знають, що в нам, для добра громади, не одне треба буде аробити.

Плани майбутньої відбудови

Те, що тепер є в наших селах і містах, зробили нами діди й батьки. А ми? Наші клачі: орастали, б'яльничали, впроє красти, як ми й востали. Не ажалімо велику розлогу, як запропонуємо велику, салити, обшкуру будівлю. Як тільки прийдуть більші можливості до будовання — як гриби по дощі шліваютьшю нові будівлі. І ми не аюбуємо, «аби було», тільки, щоб було добре, авгадне, гарне й тривале.

Пошугатим в наших селах нові кооперативні будівлі, лазні, млини з магазинами, пекарні а сушарню, може й дім — фабрика овочевих і крианих перетворів. Відповідно до потреб поодиноких місцевости. І сиринці, тощо.

Очевидно, в кожному селі чиняльну мучит біда дещинний, репрезентативний будинок, може й пошорковий, а великою салєю на збори, вистави, забави.

А що вже казати про школи, народній і сільсько-господарській. В нас ще майже зоніми не розв'язана справа медичної для учителя. Кілько то разів учителя не може найти в селі для себе відповідної, окремої кімнати. Навіть тоді, як у селі є 2 чи 3 учителі. Це справи великої ваги. Учителі, що працює

для добра села, що вчить і виховує молоді покоління, повинні дістати від громади таке шельданя, де їм би й спокійно відпочити по важкій праці а школі і працювати над догодінним свого шпалю. Тому треба, щоб громади подбали про учительські будинки з городом, як це буває в селі, де й села мають дохід з чиншів і учительство вдовольняє, бо має школи забезпечені гарне, чисте, культурне мешкання.

Окремо треба агадати про будинки, де місяються громадські кансе-рні, пошта, тощо, й про будинки пожежної сторожі. Добре було б проголосити конкурс планів на муровані громадські будинки, описати аробити виставу по всіх осередках з відповідними поясненнями. Писати попередньої війни був альбом «Сільського Господаря»: Відбудова зничених осель (ч. I—III), рисунки Іван Луштинського. І тепер треба б виставити фальшним виготовити відповідні плани приватних і громадських будинків, сільських і міських.

Недостача відпочинку будинків авіслят утруднює ншелеме розгорнення праці. Не так легко організувати хобіє господарську школу, де й авчничальна школа авчндала, тільки й де авчати аше відповідного будинку. Не одні добрий аили розвиваються невра через те, що для такого товариства нема відповідного приміщення, захоронка, кооперативна авороня і т. п.

Всі плани майбутньої розбудови робимо для себе. Будуючи громадський чи народній дім, чи школу, громада буде не комує, але собі та довгі роки, своїм дітям, своїм нащадкам.

До праці треба братися за розумним, авзааєаєає виготовленням плану. Як будувати — то добре! Треба авзааєаєає те, що було авчндала, неаітннннн. Добрий приклад одної місцевості потягне за собою інші і авчнєрні в своїй силі проявлять, що при добрій волі громади можна збудувати щось гарного, шого й потрібного, на добро й салву собі, громади, батьківщини. І шю працю авчнєаєає!

Дял. Ко.

В.кно треба обов'язково з'ясувати від зводу до стоду сонця

Правильний підхід...

Така подія трапилася в нашому театрі. Скінчилася акт. Дали зав'язку. Оплески. Актори кланяються тоє, своє... А тут несподівано заштанкує падають, і одну артистку, що голову втрачала, грає, по голові... Ну, звичайно, поєси на руках до обиралий... Сюди-туди: водою одливали, лікар зв'язав. Дали аніжось крапель — очунали... Але граї далі не може... А тут же треба одати акт дограти. Що робити? Директор бігає, адміністратор метушаться. Послали за однією артисткою — дома нема, за другою — теж нема... А публіка галасує, ногами тупотить. Директор, нарешті відважился. Вийшов перед зав'язку та й каже:

— Так і так, товариші, нещасний випадок, самі бачили... Замініть товаришу Канделяброву ніжками... Прощайте, вистава закінчена...

Так, вірите, таке в салі зналося — не приведи Господи!

— Як? — кричати, — обдурювати народ...

— Гроші взяли, так грайте до кінця!

— Я може тільки для того й приходив, щоб подивитись, як ти в останній дії заріжув...

— Отакій у вас підхід до глядача!

— Отакє поведження з маєю!

— А-га-га! Ось вона культура на революцію! — без розв'язки додому йти?

Одно слово — скандал. Директор утік, мало не плаче. Кричати — Це ж вони можуть до ринку сидіти. За всяку ціну дитину артистку Порцелянову, хай грає за Канделяброву!

В цей момент за заштанкує хтось хрипким басом: — Не вміють навіть підходу до маси... А як не знайдуть Порцелянову, тоді щод Керівників Доручили б мені...

Директор за заштанкує. А там сидить старий наш хорист Микола Карпович і спокійно ковбає ість.

— Це ви зараз говорите?

— Я.

— Ви можете міждувати цей скандал?

— Гадаю, що можу.

— Годувачку, вичухайте!

— Герард. Хай гадую три днівця. Я зараз.

Колі в салі трохі стихло, Микола Карпович вийшов перед зав'язку й почав:

— Шановні товариші! Не жалюється! Зараз почнемо. Обаче артистка Канделяброва очунали... Ми, звичайно, могли б почати й значно раніш, знаєте, трапилася же одна така собі історія... На роздгагаємо, де виважив авші пальці, кожухи й шапкє, виважив бандити... Та не жалюється! Нічого не хрипє лось. Просто бандити зничали обслуку в роздгагалі і захопили багату одеж... Які саме номери покарядо, зараз ми...

Але ніхто вже не слухав Миколу Карповича. Публіка, як божесььльна побігла одгантати і за пів години в театрі нікого не було.

Пішли ми потім до пивної, і Микола Карпович за нами.

Підриздвяна гумореска

З Тимохієм сноді вивпа. Не такій я, хороні Господи, щод часо самогуну нпа, але з Тимохієм не вийдеш на кінець.

— Це, кале, окошита першого сорту. За муку в місті пропала. А он — яка салнаві й впиталає я-під постелі пладшину.

— А я, немов уже лікно предчував, кажу:

— Та киньте бо, Тимохію, он — Різдяво йде. Буде нагода й вшити.

— Є й різдявна в мене. Чорт не впазі! А сьогодні я таки хоту з вами вийти. По-гадсьявляю. І старої мої дома нема. А це ж нагода! Ну, я до вас, дай вам Боже здоров'я!

— Травляйте! — кажу. — Бо що ж робити з Тимохієм? Його не переможу.

— Ну, Тимохію, я до вашого чєсного аду.

— На могогазі!

І так, салою за словом, холдв михайлів з тимохієвних рук до моїх і з моїх до тимохієвих аж у голові почало крутитись. А Тимохієй не попускає:

— Я за ваше здоров'я й за вашу газдиню!

— О-о-о, паньське ваше слово! Дай нам Боже здоров'я!

Хвилював ми здорово.

Пізно зробилося, як ми пладшину вивадували. Встає я, розпрошався з Тимохієм, пустився до дверей, а тут хвіст бісова сила пхнула мене з розгоном у замисник. Ступав я любову у замисник, аж миски задринчало, аж гуля на лобі набігла. А Тимохієй, потаєнє:

Кик-кик-кик!

Нічого, думаю собі, я ще тебе, вельзевле, також на самотог заманю, що й я дивер не втрояшис.

Вийшов я на вулицю — а вона гей не та. І темню воно і все бачу, як плагти й верби поругаються. Іду я, іду, а тут хвіст плагтище отак соком розженєтєся, та на мене — храс!

— Тху! — думаю собі. — Не встиг я здорово плагнути, а тут ще один плагтище з-права мов навіжений на мене — трах! Аж собаки розважались.

Дійшов я додому й нік на хату не попаду. Ходжу по обійстю й не попаду. Куда не йду — все в кауно або в хлів попаду. Сила нечєста, знаєте. Блуд мене язєся. Хто порехериститесь — не годен руку підняти. Молитву свою прошен тати, а яник лєду обертаєтєся. Бісова сила, значить. Попав я якось у хлів — все одно, думаю — хліп захріп. На тому тати місці захріп, де колись кабан стояв.

Аж одє нараз сон мені снитєся. Несамовитий сон. Огидний.

Якось вою так у сні мені снитєся, буцїмбіюти я не ї, тлєкє, пробачте, кабан. А мій кабан Хрунко перетворився в мене. Лежу я.

Вспилв. І Микола Карпович вивпа.

Питаємо його:

— Як ви додумалися до такої штуки, Микола Карповичу? Це ж геніяльно!

— І, нічого геніяльного, — відповідає він, наліваючи собі пива. — Просто треба вміти підійти до маси. Маса потребує правильного підходу.

Василь Червянський.
(„Волян“).

Вичую нилі

Всім, що влоди і на чужині!

Вичую вам, брате, стаченій газет дове і вам господині.
— І Різдяво, і Кристовині!
На щастя й здоров'я вичую усім, а що ще вам зичу — зараз вам повим.

Бажаво вам в хаті сонєчка багато, сонєчка багато, що в тлєкїй годїні і любові і словом йде в номїк родині. Аби вам на славу, аби вам на радїсть добре годувалєся діточок громада. Нєхай вам на поїл, на лунах, в городі — все гарно похосидити і добре зародити! Ой, дай Боже! — На вблєнак рясний цвіт, в пасїах солодкий мїд.

А ви, брате, що в ті Слєта не будєте в рїдній хаті — і від мене лєньє прїямїть шварїй рїздявїний прїямїт! І одє вам ще повим, що бажаво вам в саді, з Падїтї і Пєдїлаї вєрнутєся вєсєлє. Як замовнїть вїє гарматї — будє бас і скрїпка трояк. Васє не будє в свїті смутї, як комулє каркї іскрїтуть. Будє радїсть, будє смїх, щоб нам Господє допомїг! Щоб усім вам дружин-сванїк, як на лєсєну лобї птєжкї заснївавє втїшно-дїзнько й замалїт тут барївїком велєнєжнїєй королю, щоб радїє цїлїї наш хрїй. Щоб на те вєслєлє в гостї прїїшлє долє й на поможї, як царїна усмїхнїлає, і скавалє золотє. „За давнї свої лїта вїє золотє — ви знавалє, що боїть, тепєр мїй дає вас настав“.

Вичую вам нєхай так станєтєся.

— Хрїстос Рєдзєстєся!

І нїлї, братї, як пїдемо думко до Вас лєсєну, то прїосїно єє слєлє, щоб нам вїєм і тїм заєрєтєє сїєлє дає і мїрє любовї сплєзїно, в згодї, до обїєви прїєдєлє наш хрїй довести, до добра, до слави й чєстї. Хрїй Цєсє багословїть, напу хрїя в конїну мїтї і скрїпєлє нас в любовї — всїх братїє одної хрїви на спїлєну і добру рїч — того щирє дїєлє бажє і усіх тє рєз вїтає з Чєрнєгїрєцє

СЕНЬКО КІЧ.

ЯК В ДАВНІНУ ВЧИЛИСЯ ЧИТАТИ?

В давнину називалися читати чїтати — пєлєтєк було, бо вичаїєнє під-бувалоє зовєсї впаєжє, як теєр. В отворїку коєсїє лїтерє малє сплєзїно плавє. Напрїєдєка: а — ва, б — буєк, я — від, д — добро, і т. д. Вїєдєк й пїшла плавє „єубуєл“, від першїх лїєтєє каєз і єубуєк.

Вєї ті знаєкї лїтерє мусьлє дїтєвє добре вивчїти, хоч до чїтєннє їє годє зовєсї не було трєба. Потїм вїчєнєє скавалїє лїтерє в сєлєдї. Це скавалїєє було трєдїно, бо дїтєвє знаєкї впаєлє, що такий знаєк єб — це єбуєк, і тєлєк єа — це єаз, вїчєнєлоє, бо рєвом не було єбуєкєлє, колї не тїлєк єбуєк. Вїчєнєшє з трєдїом скавалє, брєлєєлє за чїтєннє. Але тут і чїтєнєлєєє не трєдї вїєлє, бо друкованєє лїтєрє тоє лє було, а першєвчєнєє Іє нїз рувїє. Першєчєнєє долєлєлє всєкїє за-варлєлєлє, а єлїтї дїтєвє, єлє пшїєвоє мєлєлєлє лєбуєк, не лєгко було розрїєдїтє. До того ж слова пєлєлєлє пїд рїдє, не вїдчїлєлєлєє Іє однє від одного, і нїчїє важко було євєлєлє, де вїчєлєлє однє, а поєчлєлєлєлє друє єє слово. До цього трєба додєтї єє й те, що бєгєтє салї пєлєлєлєлє спорочєчє, пїд тє єлє тїлєвоє (жє впаєр, в кервїєнїє кнїгєлє) тобоє скорочєчє, а лїтєрєчєнєм оєрмєлєлєлєлє, впаєр, зєлєлєлє „Вєгє пєлєлєлє“ єлє вчєлєчєчє на верху. З чєго нєлє, як трєдїно було вїчєнєлє чїтєлє в старїєнї-бу.

БОРИС ТЕОДОР

Ярослав, Головна 8.

Тел. 27.

поручає

**взуття жіноче,
мужське й діточе**

тільки на картки запотребовання.

Книгарня

М. Андрішій З. Михалевський

Коломия, Ринок 6.

бажає Українській Календарі щасливих Свят
і Нового Року та пригадує, що має на складі все,
що входить в обсяг календарів а це:

шкільні книжки, друки й приладдя, белетристика, театральні
підручники дитячої літератури, портрети й образи, календарі,
листки, та часописи й журнали.

ЦЕНТРАЛЬНЕ ОБЕДНАННЯ Української Кооператив

Ревізійний Союз Українських Кооператив

в ГГ Відділ на Галицьку Область

Львів, вул. Техніків ч. 1.

організація та об'єднує українські кооперативи на Галицьку область і дає їм ідеологічні та організаційні напратки, провадить законні ревізії книго- і ліноводства, видає офіційний орган української кооперативної — двотижневик: „Господарсько-кооперативний Часопис“, постачає Кооперативам ділові бухгалтерські книги й бланки.

В усіх цих справах звертайтеся на вище подану адресу

Краєвий Молочарський Союз

„Маслосоюз“

у Львові, вул. Б. Гловцького ч. 23.
тел. 101-20 до 101-24

зі своїми відділами:

Стрий	вул. Шевченка 5	тел. 40
Станіславів	» Кіпінського 46	» 18-20
Тернопіль	» Рейтанштр. 1	» 183
Коломия	» Ратгавштр. 48	» 50
Дрогобич	» Плуздського 16	» 72-85
Самбір	» Гавштр. 14	» 19
Чортків	» Ринок 6	» 152

це кооперативна Центральна Галицької Області, що об'єднує поверх 130 молочарських кооператив та крім цього веде у власному заряді 8 міських молочарень.

„Маслосоюз“ займається закупом молока і молочних виробів та їх збутом у власних крамницях дрібного продажу та гуртового.

Пийте смачний і здоровий **ЧАЙ**

тільки виробу

ФАБРИКИ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ
Окр. С-зу Кооператив

Львів, Здорова 9

Крім цього виробу

СОКИ - Лімонади - Содову воду

Есенцію, їдому і до печива

Допускається цих виробів в усіх крамницях!

Дрібні оголошення

Бандажист Полечек, Самбір, вул. Огородова 20, телефон 91. Бандажі прокулинові. Порси проти обмороження шлунка і матки. Горсти проти викривлення хребетного стовпа. (Висилка поштою). 75 2-8

Листування Адміністрації, ВП. Переїздити з Коронія (Луги), що дна 4. XII. 1942 р. переїздила на наше чехословацьке 3812 (Тяжінський) жовту 350 зов., просимо негайно подати нам слово точну адресу, якої на відітнику нам не подав.

Адміністрація „Кр. Вістей“.

За редакцією відповідає М. Хомик у Краєвий Вєдед „Українське Вєдєдєвєство, Краєвий, вул. Радикальське 34, II. Телефон 230-38

З друкарні „Зімба Друкєрєвє Дєвєдєвєство“ під редакцією управлєня, Краєвий, вул. Ожеженєвої 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenenteil: M. Chomik, Krakau, Verlag: „Ukrainischer Verlag“ G. m. b. H. Krakau,

Rechenstrasse 34, Fernspr. 230-38, 4 Druck: „Neue Zeitungsdruckerei“, Kommissarische Verwaltung, Krakau, Osenzowagasse 7, Fernsprecher 102-79.